יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

היינט 8 זייטען

פרייז 15 גראשען

נייער פאלקסבלאט

№ 177 | Łódź, Poniedziałek, 30 lipca 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג, י״ח מנחם אב תרצ״ד | № 177

Adrse Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

נאך די געשעהענישען אין ווינען

נאציאנאל-סאציאליסטישער פוטש איז געבראכען. — פיל הונדערטער טויטע און פערוואונדעטע. — מאנטאג זאל געבילדעט ווערען דער נייער קאבינעט. — מיניסטער פעי אנשטאט רינטעלען? —

מ׳האט מורא פאר נייע פערשווערונגען

מאקדאנאלד און דער קריזיס אין עסטרייך

פאריז, 29. (ספ. טעל.)

די האוואס-אגענטור איז מודיע פון האליפאקס, אז מאקדאנאלד פארשט מיט גרויס פעראינטערע־סירונג נאך די געשעהענישען אין עסטרייך. ער האט זיך אבער אפגעזאגט צו געבען וואס׳ערע נישט קאמענטארען וועגען דעם דאזיגען ענין. עס איז קנאפ וואהרשיינליך, ער זאל האלטען פון איבער־רייסען זיין אורלויב און זיך צוריקקעהרען קיין ענגלאנד, אויב דער קריזיס אין עסטרייך וועט נישט געוואלדיג פערערגערט ווערען.

מאקדאנאלד איז איצט דער גאסט פון דעם ניי-שאטלענדישען גובערנאטאר און ער פערברענגט דארט אין א היסטארישען שלאס.

דער נאציאנאל-סאציאליסטישער פוטש איז געבראכען

ווינען, 29 (ספ. טעל.)

לויט׳ן קאמוניקאט, וואס איז דא פערעפענט־ליכט געווארען דורך דער זיכערהייטס-מאכט דורך דער פערמיטלונג פון ראדיא, איז די נאציאנאל־סאציאליסטישע „רעוואלוציע" אין סטיריען און קארינט געבראכען געווארען.

דאס רעגירונגס-מיליטער האט איינגענומען בעהערשט די סיטואציע. די קרבנות, וואס זענען געפאלען מצד דער רעגירונג פונ׳ם 25 ביז׳ן 28 ד.ח. מאכען אויס 78 דערהרג׳עטע און 165 פערוואונדעטע. מצד די נאציאנאל סאציאליסטען זענען געפאלען העכער 200 טויטע און א סך פערוואונדעטע.

אין טיראל האבען די פויערים און די היימ־וועהר אטאקירט די נאציאנאל - סאציאליסטישע אפטיילונגען.

קאנדידאטען אויף עסטרייכישען קאנצלער

ווינען, 29 (ספ. טעל.)

דאס שאפען פונ׳ם נייעם עסטרייכישען קא־בינעט וועט, ווי מען רעכענט אין די פאליטישע קרייזען, פארקומען מאנטאג. אלס קאנדידאטען אויפ׳ן קאנצלער=אמט ווערען אנגערופען דער וויצע-קאנצלער שטארעמבערג און ד״ר שושניג.

פעי דערקלערט, וואס עס האט פאסירט

לאנדאן, 24 (ספ. טעל.)

„נייעס ווינער זשורנאל" פערעפענטליכט א דערקלערונג פונ׳ם מינ. פעי וועגען דער ראלע, וואס ער האט געשפילט דעם 25 יולי.

די זיצונג פונ׳ם מיניסטארען-ראט, וואס איז צוזאמענגערופען געווארען אויף 11 א זייגער האט זיך אנגעהויבען מיט א האלבע שעה׳דיגער פערשפעטיגונג.

12 א זייגער האט דער מינ. פעי בעקומען א ידיעה, אז אויף דער זיבענשטערנגאסע איז אומרוהיג, און ער האט וועגען דעם מיטגעטיילט דעם קאנצלער.

דער קאנצלער האט תיכף איבערגעריסען די זיצונג, און בעת די אנדערע מיניסטארען זענען אוועק אין זייערע אמטען, זענען פעי און קאר־ווינסקי געבליבען אינ׳ם קאנצלער=אמט, בכדי ארומצורעדען די נויטיגע פעראָרדנונגען.

איידער אבער די פעראָרדנונגען זענען אויס־געפיהרט געווארען, האבען זיך שוין די טעראָריס־טען אריינגעקריגען אין קאנצלער=אמט.

דער מיניסטער פעי האט דערנאך געשילדערט דעם פערלויף פון די געשעהענישען און דערקלערט די וואקלדיגע בעציהונג לגבי די טעראָריסטען מיט דעם פערלאנג צו געווינען צייט און מיט דער זארג פאר׳ן לעבען פון 100 געכאפטע בעאמטע.

אויף רינטעלענס ארט

בערלין, 29 (ספ. טעל.)

„דויטשע אלגעמיינע צייטונג" פובליקירט אין דעם זונטאג-נומער א ידיעה פון איהר אייגע־נעם ווינער קארעספאנדענט, אז לויט די קלאנגען, וואס קורסירען אין ווינען, זאל דער מינ. פעי ווערען דער ממלא מקום פון אפגערופענעם ד״ר רינטעלען אין רוים.

די קאמוניקאציע איז צוריקגעשטעלט

ווינען, 29 (ספ. טעל.)

די גענעראל-דירעקציע פון די עסטרייכישע באהנען טיילט מיט, אז די קאמוניקאציע אויף אלע עסטרייכישע באהן-וועגען קומט פאר אומגעשטערט.

ס׳וועט ארויס אנ׳אפיציעלער גענויער בעריכט

ווינען, 29. (ספ. טעל.) דער וויצע-קאנצלער, פירשט שטארעמבערג האט פעראפענטליכט א דהראה צו דער בעפעלקערונג, דאס זי זאל נישט גלויבען די פערשידענע קלאנגען, וואס ווערען פערשפרייט דורך אונפעראנטווארטליכע פאקטארען. נאכ׳ן ארורכפיהרען אנ׳אפיציעלע אויספארשונג, וועט פובליקירט ווערען א גענויער בעריכט וועגען די געשעהענישען פון דעם 25. יולי ה. י.

מ׳אקצעפטירט נאך נישט פאן פאפענס?

ווינען, 29. (ספ. טעל.) די פראגע פון אנ־אגרעמאן פאר פאן־פאפענען איז נאך נישט דעצידירט א בעשלוס וועגען דעם דאזיגען ענין זאל אנ־בעהמען די נייע עסטרייכישע רעגירונג וואהרשיינליך אין מיטען וואך.

די דייטשען בעפאלען און חוזק׳ן אפ פון דעם טויטען דאלפוס

ווינען, 29. (ספ. טעל.) דער פראפאגאנדער־קאמיסאר, אראם האט דערקלערט דורך׳ן ווינער ראדיא, אז דער טאן פון דער דייטשער פרעסע, טראגט דער פעראנטווארטונג פונ׳ם קאנצלער היטלער, איז נאך אלץ מלא שנאה אין בעצוג צו עסטרייך און דעם דערמארדעטען קאנצלער.

די עסטרייכישע פרעסע ווארנט די אויפמערק־זאמקייט, אז פאן־פאפענס ארגאן, די קאטוילישע „גערמאניא" האט אפגעדרוקט אנ׳אטאקע אויפ׳ן קאנ־צלער דאלפוס, באלד דעם, ווי מ׳האט איהם דער־מארדעט, און אז די „דייטשע וואכענשוי" האט אפגעדרוקט א צייכענונג, וואס חוזקט אפ פון דאל־פוס׳ך בעת עס וועט אויף איהם געמאכט דער אטענטאט.

בעאונרוהיגענדע קלאנגען וועגען נייע פערשווערונגען

ווינען, 29. (ספ. טעל.) היינט אוונד האבען אין ווינען קורסירט בעאונרוהיגענדע קלאנגען וועגען נייע פלענער פון פערשווערונגען מצד די נאציאנאל־סאציאליסטען, פון אפיציעלע קרייזען פערזיכערט מען, אז עס איז פערשטארקט געווארען די וואכזאמ־קייט אין ווינען, בכדי צושטערען אלע פרובען פון אטענטאט. די געבוידע פון קאנצלער-אמט איז ארומגערינגעלט מיט שטעכעל-דראט.

אין קאנצלער-ביורא ווערען אפגעהאלטען קאנ־פערענצען פון די מיניסטארען מכח דער שאפונג פון דער נייער רעגירונג.

געשלאסען די בייעריש-עסטרייכישע גרעניץ

פאריז, 29. (ספ. טעל.) האוואס-אגענטור טיילט מיט פון ווינען, אז די דייטשע רעגירונג האט געשלאסען די בייעריש-עסטרייכישע גרעניץ פאר דער בעוועגונג פון רייזענדע. די דאזיגע גרעניץ קענען איבערגעהן נאר פערזאנען מיט דיפלאמא־טישע פעסער, ווי אויך פערזאנען, וואס בעזיצען בילעטען פון אינטערנאציאנאלע רייזע-ביוראס.

פעי ווערט גארנישט אריינ־גערעכענט?

לאנדאן, 29. (ספ. טעל.) „רייטער" מעלדעט, אז לויט גלויבענסווירדיגע קוועלען וועט מיניסטער פעי נישט אריין אין דער נייער עסטרייכישער רע־גירונג.

השבת אבדה.

שבת צו נאכטס האב איך אויפן טראמוואי נומער 8 פערלוירען א מאנאט־ליכען באהן-בילעט לאדז — אנדזשעיב. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען אפצוגעבען אין אדמיניסטר. פון „נייעם פאלקסבלאט פאר הערש בערקא.

אויפפאדערונג

צו דער פערוואלטונג פון ראד-פערקעהר-פעראיין

אין צוזאמענהאנג מיט דעם צנאנס אין „נייעם פאלקסבלאט" פון פרייטאג, דעם 27 ד. ח. אונטער׳ן קעפעל „צום שאנד=סלופ" פאדער איך אויף די פערוואלטונג צו א שידס=געריכט צו דער פאלקס-פארטיי, שרודמיעסקא 20 און דארטען וועט מען פעסטשטעלען ועמען „עס קומט צו שטעלען צום „שאנד-סלופ".

מיט אכטונג

יאסעל גראסמאן, שרודמיעסקא 106.

הזכרה.

היינט, מאנטאג צום 3-טען שמערצליכען יאהרצייט פון אונזער נישט-פערגעסליכען מאן, פאטער, זוהן און ברודער

יעקב ז״ל ב״ר ישראל מאיר נ״י סטריקאווסקי

וועט 11 א זייגער פארמיטאג אפגעריכט ווערען א הזכרה אויפ׳ן בית-החיים, צו וועלכע אלע קרובים, פריינד און בעקאנטע ווערען געבעטען צו קומען.

די פאמיליע.

וויכטיג פאר די, וועלכע ווילען פאהרען קיין ארץ=ישראל!

בעפאר איהר מאכט וועלכע ס׳איז פארברייטונגען, אינפארמירט אייך צוערשט אין „תוצרת ארץ=ישראל", שרודמיעסקא 3 טעגליך פון 10—1 און פון 5—7 נאכם. די נעכסטע גרופע גייט אפ אין שערפיען. איינשרייבונגען ביז צום 10-טען.

Dr. med.

Haltrecht

צוריקגעקעהרט

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכט־קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 131-86

נעמט אן פון 8—11 מיטאג אנ; פון 5—9 אוונט

זונטאג פון 10—1 בייטאג.

אלע ארט אנאליזען.

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן

Dr. Wolfson

נארוטאוויטשא 2,

טעל. 128-83

צוריקגעקעהרט

Dr. J. NEUMAN

כירורג און גינעקאלאג

(פרויען-ארצט)

נעהמט אן פון 3 ביז 4.30 נאכמיטאג

און פון 7.30 ביז 8.30 אוונט.

זאכאדניא 57, טעל. 128-95

Dr

Wajnberg

ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלערא־קראנקהייטען

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אוו.

נאך קורצע און שווערע ליידען איז געשטארבען אין עלטער פון 45 יאהר מיין ליבער מאן, מיין טייערער פאטער, ברודער, שוואגער און אנקעל

מאיר ב״ר שלמה ז״ל ראזענקראנץ

(פון קאנסק)

די לויה קומט פאר היינט, מאנטאג, דעם 30. יולי 1934, 1 א זייגער בייטאג פון טרויער-הויז, פאמארסקא 7, וועגען וואס עס טיילט מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע פאמיליע.

זשאבאטינסקי מאכט פעראנטווארטליך

די ענגלישע מאנדאטארע מאכט, פאר'ן לעבען פון סטאווסקי און ראזענבלאט

לאנדאן, 29. (יט"א טעלעגראפיש).

זשאבאטינסקי האט צוגעשיקט צום הויך־קאמיסאר אין ארץ־ישראל א שריפטליכען קאמוניקאט אין וועלכען זשאבאטינסקי ווייזט אן, אז אין צוזאמענהאנג מיט די ידיעות, אז סטאווסקי און ראזענבלאט געפינען זיך אין א סכנה, האלט ער, אז די פאלעסטינער פאליציי דארעט זיך ארויס מיט א תירוץ פון שיקערען דאס לעבען פון די ביידען.

צום סוף מאכט זשאבאטינסקי אויפמערקזאם, אז ער מאכט פעראנטווארטליך פאר'ן לעבען פון סטאווסקי און ראזענבלאט, די ענגלישע מאנדאטער־מאכט מיט'ן הויך־קאמיסאר בראש.

סאוויעטען, יאפאן און מאנדזשוריען

ערב א קאנפערענץ וועגען אקטועלע ענינים

מאסקווא, 29. (ספ. טעל.) דער יאפאנישער אויסערן־מיניסטער היראטא האט ארויסגעזאגט די השערה, אז עס קען צוזאמענגערופען ווערען א קאנפערענץ פון דער סאוועטישער, יאפאנישער און מאנדזשורישער רעגירונג.

די אויפגאבע פון דער קאנפערענץ וואלט געווען דאס ערלעדיגען פון אלע אקטועלע ענינים, וואס האבען א שייכות מיט די דריי אנגערופענע מלכות. אזא קאנפערענץ וואלט צוזאמענגערופען ווערען נאכ'ן פערענדיגען די אונטערהאנדלונגען מכוח דער צפון־מאנדזשורישער באהן.

די יאפאנישע אגענטור „רענגא" איז מודיע וועגען דעם שאפען דעמיליטאריזירטע ליניעס אויף די גרענעצען פון'ם ראטען־פערבאנד, מאנדזשוריען און יאפאן. מיט דער פראפאזיציע וועגען בילדען אזעלכע דעמיליטאריזירטע ליניעס זאלען ארויסטרעטען די סאוויעטען.

מיטגעפיהל־דעפעשען פון דער ווינער יודישע קהלה

וויען, 29. (יט"א טעלעגראפיש).

די יודישע קהלה אין וויען האט צוגעשיקט מיטגעפיהל־דעפעשען צו דער אלמנה פון דערמארדעטען קאנצלער דאלפוס און צום פרעזידענט מיקלאס.

וויען, 29. (יט"א טעלעגראפיש).

עס זענען ארעסטירט געווארען צוויי אמעריקאנער זשורנאליסטען.

גרויסע מאניפעסטאציע אין פאריז

20 יאהר נאכן טויט פון זשארעסן

פאריז, 29. (ספ. טעל.) היינט פארמיטאג איז דא פארגעקומען א מאניפעסטאציע לכבוד זשארעס'ן וועלכער איז דערמארדעט געווארען מיט 20 יאהר צוריק.

9 איבערפריה האט זיך אין לאטיינישען קווארטאל געבילדעט א דעמאנסטראציע פון אן ערך 30,000 מאן, וועלכע איז מיט דער סאן־זשאק־גאס ארויף צום פאנטעאן.

בראש פון דער מאניפעסטאציע איז געגאנגען א גרופע קאמבאטאנטען, וועלכע געהערען צו ליבקע גרופירונגען, ווי אויך — אנפיהרער פון לינקע ארגאניזאציעס און פארלאמענט־דעפוטאטען.

נאכ'ן ארויפלייגען א קראנץ אויף זשארעס'ס קבר, האבען געהאלטען געלעגענהייטס־רעדעס בערזשערי, ראקאמאך, דער קאמוניסט היקלא און דער סאציאליסט לאנגע.

די ערשטע מאניפעסטאציע, וואס איז איינגעארדענט געווארען בשותפות דורך די קאמוניסטען און סאציאליסטען איז אדורך רוהיג אהן שום אינצידענטען.

געזעגענונג פון די פוילישע קריגס־שיפען אין לענינגראד

מאסקווע, 29. (ספ. טעל.) די פוילישע עסקאדרע האט היינט בײַטאג פערלאזט לענינגראד. אויף זי איז עסקארטירט געווארען קיין קראנשטאדט דורך די סאוויעטישע טארפעדא־שיפען „קארל מארקס" און „יאקאוו סווערדלאוו".

פאר'ן אפשווימען האט דער אדמיראל אונרוג אפגעגעבען א געזעגענונגס־וויזיט דעם אנפיהרער פון'ם סאוויעטיש־באלטישען פלאט גאלער'ן, דאנקענדיג איהם פאר דער גאסטפריינדליכקייט.

פאר'ן אויפהויבען דעם אנקער, איז דער פערטרעטער פון'ם אנפיהרער פון'ם באלטישען פלאט, ארויף געקומען אויף דער „בורושע" און געוואונשען א גליקליכע רייזע.

דער אדמיראל אונרוג האט אויסגעדריקט די האפנונג, אז דער סאוויעטישער פלאט וועט בקרוב באזוכען דעם פוילישען אין גדיניע.

יודען אין עסטרייך זענען באאונרוהיגט

וויען, 29. (יט"א טעלעגראפיש).

די סיטואציע, וואס הערשט איצט אין עסטרייך, רופט ארויס גרויס באאונרוהיגונג צווישען דער יודישער בעפעלקערונג, בפרט מאך צוליב דעם, וואס עס ווערען פערשפרייט פערשיידענע פאנטאסטישע קלאנגען.

לטובת די קרבנות פון דער פערפלייצונג

בארישלאוו, 29 (טעלעפאניש)

די ארבייטער פון דער פירמע „פעטראלעא" אין באריסלאוו האבען היינט איינשטימיג בעשלאסען צו ארבייטען יעדען טאג 2 איבערשעה'ן אין משך פון 3 חדשים לטובת די פערפלייצונגס־קרבנות, און צו בעטען די פינאנץ־דירעקציע פון דער פירמע, אז זי זאל דעם גאנצען פערדינסט פון די דאזיגע איבערשעה'ן שוין אויסלייגען און אויסצאהלען דעם רעטונגס־קאמיטעט.

ערקלערונג פון ענגלישן קריגס־מיניסטער

„עס איז זיך נישטא וואס צושרעקען פאר א מלחמה"

לאנדאן, 29. (ספ. טעל.) רעדענדיג אויף דער היינטיגער פערזאמלונג פון געוו. קאמבאטאנטען אין ווארטינג, האט דער קריגס־מיניסטער העליסהאם זיך בעמיהט צו בערוהיגען די פערזאמלטע, און דערקלעהרט, אז די חשדים, וואס זענען ענטשטאנען אין ענגלאנד, מחמת די געשעהענישען אין עסטרייך, זענען איבערגעטריבענע, הגם די דערמאהנען די געשעהענישען אין 1914 און דעם מארד, וואס איז דאן אדורכגעפיהרט געווארען אויך אין חודש יולי.

לויט דעם מיניסטער'ס מיינונג האבען די איצטיגע חשדים קיין שום גרונד נישט.

מיט 20 יאהר צוריק — האט ער געזאגט — איז אייראפע געווען צוטיילט אויף 2 לאגערען. ווען דער מארד איז בעגאנגען געווארען, האט איטאליע געהאלטען פון דעם אדער פון יענעם צד, איטאליע האט זיך געפונען אויף דער אדער יענער זייט פון דער באריקאדע, און דאן איז אויסגעבראכען דער קריג. איצט טאדעלט די גאנצע ציוויליזירטע וועלט דעם עקלהאפטען מארד און קיין שום פאלק האט נישט די העזה ארויסצוזאגען זיך געגען דער האר זיגער מיינונג.

די סאוויעטישע פרעסע

וועגען דעם וויזיט פון דער סאוויעטישער לופט־פליה־עסקאדרע אין ווארשא

מאסקווע, 29. (ספ. טעל.) די גאנצע פרעסע דרוקט גרויסע בעריכטען וועגען דעם סטאנד און דעם פערלויף פון'ם פליה, וואס עס האט אדורכגעמאכט די סאוויעטישע לופט־פליה־עסקאדרע אין דעם ערשטען טאג פון איהר וויזיט אין ווארשע.

אלע צייטונגען פערעפענטליכען אויך די דערקלערונג, וואס דער שעף פון אוויאציע־שטאב כריפין האט געגעבען די רעפרעזענטאנטען פון דער מאסקווער פרעסע פאר'ן אפפליה:

„דער וויזיט פון דער סאוויעטישער מיליטערישער לופט־פליה־עסקאדרע אין ווארשע בעדייט א ווייטערן שריט אויפ'ן וועג פון קאנסאלידירען די פריינדליכע בעציהונגען צווישען די פעלקער פון ראטען־פערבאנד און פוילען".

20 יאהר זייט דעם אויסברוך פון דער מלחמה

דעם פערגאנגענעם שבת איז געווארען 20 יאהר, ווי עס איז אויסגעבראכען דער אייראפעאישער קריג, וואס האט זיך באלד אינגיכען פערוואנדעלט אין א וועלט־מלחמה. אין דער דאזיגער בלוטיגער מלחמה האבען זיך בעטייליגט 30 אייראפעאישע, אמעריקאנישע, אזיאטישע און אפריקאנישע מלוכות. די מלחמה האט געדויערט 4 יאהר מיט 3 חדשים און 11 טעג. עס זענען מאביליזירט און געשטעלט געווארען אונטערן געוועהר אן ערך 60 מיליאן אין עלטער פון 18 ביז 50 יאהר. אויף די שלאכט־פעלדער פון אלע לענדער זענען געפאלען איבער 11 מיליאן מענשען, און איבער 15 מיליאן זענען פערוואונדעט געווארען. די מלחמה האט פערשלונגען אן ערך 1000 מיליארד גאלד־פראנק און האט אנגעמאכט שאדענס און היזקות, וואס וועלען זיך קיינמאל נישט לאזען בערעכענען וואס שטייגען אבער יעדענפאלס איבער א סך מאל מעהר ווי די סומע, וואס איז דירעקט אויסגעגעבען געווארען אויף די מלחמה־קאסטען.

פאר דעם געלד, וואס די מלחמה האט געקאסט האט מען געקאנט געגען אפריקא און אזיען בעזעצען מיט א נעץ פון באהנען און גוטע שאסעען, פונקט אזוי ווי אין צענטער פון אייראפע. פאר דעם דאזיגען געלד האט מען געקענט די בעפעלקערונג פון אייראפא ארייננעצען אין 100 מיליאן גרויסע ווילעס, פעסוואנדעלנדיג גלייכצייטיג גאנץ אייראפא אין איין גרויסען בליהענדען גארטען. א סך גרעסער ווי דער מאטעריעלער איז אבער דער גייסטיגער שאדען, וואס פון זיינע פאלגען קען אייראפא נישט צו זיך קומען ביז צום היינטיגען טאג.

עס פיהרט זיך נאך אלץ די דיסקוסיע, ווער עס איז שולדיג געווען אין אויסברוך פון דער גרויסער מלחמה און די דאזיגע דיסקוסיע וועט זיך מסתמא פיהרען ביז עס וועט אויסברעכען א נייע מלחמה פאר וועלכע אלע האבען אזוי מורא און אלע האלטען זי דאך פאר אונפערמיידליך.

דאגעגען ווער עס האט די מלחמה אנגעהויבען וועגען דעם איז נישט פעדהאן קיין שום צווייפעל. דאס איז דייטליך פערשריבען אין דאקומענטען און עס איז נישט פערהאן איבער וואס צו דעבאטירען. דעם 28 יולי 1914 האט דער עסטרייכישער אויסערן־מיניסטער גראף בערכטאלד איבערגעשיקט קיין בעלגראד א דעפעשע אין וועלכער עס איז געזאגט געווארען, אז צוליב דעם וואס די עסטרייכישע רעגירונג האט נישט בעקומען קיין בעפרידיגענדען ענטפער אויף דער איבערגעשיקטער נאטע, זעהט זי זיך געצוואונגען צו פעראיכערען איהרע אינטערעסען מיט כוח פון איהרע וואפען.

דער 82־יעהריגער קייזער פראנץ יאזעף האט ביז צו דער לעצטער מינוט נישט געוואלט קיין מלחמה. זיין הסכמה האט מען פון איהם אויסגענארט גראף בערכטאלד מיט דער הילף פון א געוועהנליכען ליגענר. אין דעם טעקסט פון דער מלחמה־ערקלערונג, וואס איז דעם אלטען קייזער דעם 27 יולי צוגעשטעלט געווארען צו בעשטעטיגען, האט זיך נאך געפונען די בעמערקונג, „אז דאס סערבישע מיליטער האט איבריגענס שוין אליין אנגעהויבען די קריגס־אקציע, אטאקירענדיג דאס קייזערליך־קעניגליכע מיליטער". אין דער דעפעשע אבער, וואס איז איבערגעשיקט געווארען קיין בעלגראד איז דער דאזיגער זאץ ארויסגעלאזט געווארען, ווייל עס איז געווען א בפירושער ליגענד.

דער בעוואוסטער פראנצויזישער שריפטשטעלער פאל מאראן, איז דאן געווען אטאשע אין דער פראנצויזישער אמבאסאדע אין לאנדאן. אין זיינע ערינערונגען פון יענער צייט זענען פערהאן זעהר אינטערעסאנטע מאמענטען. לויט זיין מיינונג האט מען דאן די סערבען אין לאנדאן נישט שטארק ליב געהאט, דאגעגען האט דער ענגלישער קעניג און די גאנצע אריסטאקראטיע ממש פערגעטערט עסטרייך. עס וואלט דאן געווען גענוג צוויי אין ווארט פון ענגלאנד, אז עס זאל נישט קומען צו קיין מלחמה. ענגלאנד האט זיך אבער נישט ענטשלאסען דאס דאזיגע ווארט צו זאגען. עס מוז בעטאנט ווערען, אז א טייל פון ענגלישען קאבינעט איז דעמאלט געווען דייטש־פריינדליך. אין דייטשלאנד האט מען וועגען דעם געוואוסט און צוליב דעם און דעריבער, ווען ענגלאנד האט זיך געגרייט צו א דיפלאמאטישען פראטעסט, האט בערלין דאס נישט גענומען אין אכט.

אין דער פראנצויזישער אמבאסאדע — דערצעהלט מאראן — האט מען געווארט אויף די געשעהענישען. פאר פראנקרייך זענען דאן נאר געווען אין דער ענגלישער רעגירונג טשערטשיל און אין דער פרעסע — סטיד. צווישען ענגלאנד און פראנקרייך איז דאן נישט געווען קיין שום געהיימע פערשטענדיגונג, א חוץ א פערזיגלטע קאנווערט מיט דער אויפשריפט: „עפענען בעת א מאביליזאציע".

דעם 30 יולי האט מען אין דער פראנצויזישער אמבאסאדע אין לאנדאן געוואוסט, אז א מלחמה איז אונפערמיידליך, עס איז אבער נאך נישט געווען בעקאנט די שטעלונג פון ענגלאנד. אין דער נאכט פון 1 אויגוסט איז קיין לאנדאן געקומען ווילהעלם מארטען מיט א בריף פון פואנקארע צום ענגלישען קעניג. דער קעניג האט אבער גארנישט געקענט טון.

דעם 31 יולי בײַנאכט האט מען טעלעפאניש גערופען פון פאריז דעם פראנצויזישען פארשטעהער אין ענגלאנד. עס האט גערעדט דער פראנצויזישער פרעמיער וויוויאני. דער פראנצויזישער פארשטעהער פאל קאמבאן האט זיך אבער נישט געאיילט צו־צוגעהן צום טעלעפאן און ער האט געשיקט מאהנען. וויוויאני האט געזאגט אין אן־אויפגערעגטער שטימע: „איך וויל רעדען מיט'ן פארשטעהער צום טייוועל!" ענדליך איז קאמבאן צוגעגאנגען און ער האט געזאגט: „הער פרעמיער, איך וואלט זיין גליקליך, אויב עס וועט מיר געלינגען, אז די ענגלישע מיניסטארען, וועלכע זענען אוועקגעפאהרען אויף דער פראווינץ, זאלען אפהאלטען מארגען א זיצונג פון קאבינעט — זיי זענען אוועקגעפאהרען אויף דער פראווינץ אין אזא מאמענט! אך, צום טייוועל!"... האט געשריגען וויוויאני אויסער זיך.

עס איז נויטיג געווען אן'אויסערגעוועהנליכע ענערגיע, בכדי בעוויזען צוזאמענצורופען די זיצונג פון ענגלישען מיניסטארען קאבינעט אויף דעם 2 אויגוסט. די דאזיגע זיצונג איז געווארען היסטאריש. לויט קאמבאנ'ס פאדערונג, האט עדווארד גרעי פארגעלעגט אולטימאטיש צו ערקלערען קריג דייטשלאנד אין פאל ווען עס וועט פערלעצט ווערען די בעלגישע נייטראליטעט. עס איז געקומען צו אנ'אפשטימונג. דאס רוב מיניסטארען האבען זיך ארויסגעזאגט נעגען. צומארגענס האבען א סך פראנצויזען פערלאזען לאנדאן.

ערשט אין דער נאכט פון 3 אויפ'ן 4 אויגוסט נאכדעם ווי דאס דייטשע מיליטער איז אריין אין בעלגיען איז ענגלאנד אריין אין קריג, נישט געקוקט דערויף, וואס לאיד דזשארדזש איז געווען נעגען. צומארגענס אינדערפריה האבען דעם פראנצויזישען פארשטעהער אין לאנדאן אויפגעוועקט פון שלאף קלאנגען פון דער מארסעליעזע הינטער זיין פענסטער.

די ברידער אדאמאוויטש אין טשענסטאכאוו

טשענסטאכאוו, 29 (טעלעפאניש)

קיין טשענסטאכאוו זענען אנגעקומען די ברידער אדאמאוויטש אין דער בעגלייטונג פון די פערוואלטונגס־מיטגלידער פון לאפפ.

זיי זענען אויפגענומען געווארען זעהר הארציג.

פויליש־דייטשע עולי רגל'ניקעס אין טשענסטאכאוו

טשענסטאכאוו, 29 (טעלעפאניש)

קיין טשענסטאכאוו איז אנגעקומען א פויליש דייטשער פילגער־אויספלוג אין דער צאהל פון 150 פערזאן, אנגעפיהרט פונ'ם גלח וואלף.

דער ביסקופ קובינא האט געהאלטען פאר די עולי רגל א דרשה אין פויליש און דייטש.

געשטארבען מערי דרעסלער

די גרעסטע פילם־אקטריסע

לאנדאן, 29 (ספ. טעל.)

שבת בייטאג איז אין סאנטא בארבארא, אין קאליפארניען געשטארבען אין עלטער פון 64 יאהר די וועלט־בעריהמטע דראמאטישע און פילם אקטריסע מערי דרעסלער:

זי איז געווען דער פאפולערסטער מענש אין אמעריקא.

רעדאקטאר פון טעאטער־לעקסיקאן זלמן זילבערצווייג

ארויסגעפאהרען קיין רומעניע

דער רעדאקטאר פון טעאטער־לעקסיקאן, זלמן זילבערצווייג, האט בעטען פערלאזט לאדז אויספאהרענדיג קיין רומעניע אין די אנגעלעגענהייטען פון זיין וויכטיגען ווערק.

זלמן זילבערצווייג האט ווי בעוואוסט, לעצטענס פערבראכט אין פוילען, וואו ער האט ארויסגעגעבען דעם צווייטען באנד פון טעאטער־לעקסיקאן.

אין רומעניע וועט הער ז. זילבערצווייג זאמלען ווייטערדיגע מאטעריאלען פון דער געשיכטע פון יודישען טעאטער, וואס וועט פערעפענטליכט ווערען אין דריטען באנד „טעאטער־לעקסיקאן"

לאדז, 30 יולי 1934

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 30 יולי 1934

היטלער רעזשים וועט זיך נאך האלטן אייניגע חדשים

ערקלערט א בערלינער דיפלאמאט

אין דער וואכנשריפט „טאגעבוך" איז פער-
עפענטליכט א בריף פון א אויסלענדישן דיפלאמאט
אין בערלין, וועלכער שרייבט וועגן די געשעהע-
נישן פון 30 יוני אין דייטשלאנד פאלגנדעס:
„...שוין זייט וואכן האט דא געהערשט די
איבערצייגונג, אז דער היטלער-רעזשים איז פער'-
משפט צום אונטערגאנג. דאס האבן שוין געוואוסט
אין מאי אלע דיפלאמאטישע פארשטעהער ווי אויך
די העכערע דייטשע ביוראקראטיע (זעהר א סך
בעאמטע האבן שוין אנגעהויבן פערטרויליך צו
זאגען: איהר גלויבט דאך נישט מסתמא, אז איך
מאך דאס מיט אויס איבערצייגונג). אין דער
בערלינער דיפלאמאטיע און געזעלשאפט האט זיך
אויסגעבילדעט די איבערצייגונג: אין אייניגע חדשים
ווערט דאס אלץ האפנונגסלאז צוזאמענברעכען. אגב
אין די דאזיגע איבערצייגונג איצט נאך שטארקער.
זעלבסטפערשטענדליך, אז עס האט זיך גע-
שטעלט די פראגע, און וואס וועט דאן קומען?
עס האט געהערשט די מיינונג, אז בכדי אויסצו-
מיידען, דאס די קאמוניסטען זאלען נישט פארכא-
פען די מאכט דארף מען נישט ווארטען ביז היט-
לער וועט שוין זיין אינגאנצען צוזאמענגעבראכען.
אבער ביי די אלע, וואס האבן אזוי געטראכט,
איז נישט געווען דער קלענסטער שפור פון חשק
ארויסצווארפען היטלער'ן. להיפוך, כסדר האט מען
געהערט, אז בכדי אויסצומיידען א ריקפאל אין
דער צוקונפט, איז נויטיג, אז דער רעזשים זאל זיך
אליין צופאלען פון זיך אליין, אהן מיטהילף,
„עס מוז זיך אליין אויסשטינקען"... האט געזאגט
א אנגעזעהענע דייטשע פערזענליכקייט. קיינער
האט נישט געוואלט צולייגען א האנד צו היטלער'ס
פאלען. עס איז נישט געווען קיין שפור פון א פער-
שווערונג. עס האבן זיך נאר געטראגען אין די
לופטען אידעען. אבער די דאזיגע אלע אידעען
זענען נאר געווען אבסטראקטע געדאנקען פאר
א געשעהעניש, וואס איז נאך נישט רייף געווארען.
די דאזיגע איבערצייגונג פון דער אונהאלטבארקייט
פון היטלער'ס רעזשים האט זיך אלץ בולטער
ארויסגעוויזען. די רעגירונגס-קרייזען זענען געווא-
רען נערוועז. צוליב דעם האט זיך אנגעהויבן די
קאמפאניע געגען די „קריטיקאסטער" און „מיסמא-
כער". די דאזיגע קאמפאניע האט זיך אבער גע-
שטיצט נישט דערויף, וואס מען זאגט אין די
ברייטע מאסען נאר אויף דעם, וואס מען האט
געשמועסט און געטראכט אין די בעסערע קרייזען.
נאך דייטליכער האט זיך ארויסגעוויזען די אנרו-
היגקייט פון דער רעגירונג געזעלשאפטליך. א נער-
וועז ארומקוקען זיך, בכדי צו זעהען ווער מיט
וועמען רעדט, פרובען צו דערוויסען זיך, וואס דער
האט געזאגט יענעם. ווייטער א אפשוואכונג פון
דעם געזעלשאפטליכען, אפילו דיפלאמאטישען
פערקעהר.
בעזונדערס אבער דערפון איז אויך פארגע-
קומען דער פערמענט אין די קרייזען פון די
שטורמיסטען. היטלער האט געוואלט פטור ווערען
פון די שטורמיסטען, ער האט זיך אבער אנגע-
שטויסען אויף דעם ווידערשטאנד פון רעהמען.
ענדליך איז בעשלאסען געווארען צוזאמענצורופען
א בעראטונג פון די פיהרער פון די שטורם-אפטיי-
לונגען און זיי אנצופרעגען וואס צו טון. עס איז
בעשלאסען געווארען דאסזעלבע צו מאכען, וואס
אין יאהר 1918, פאר דער אבדיקאציע פון ווילי-
העלם דעם צווייטען. דעמאלט האט מען אויך א-
רויסגערופען קיין ספא די קארפוס- און דיוויזיע-
קאמאנדירען, בכדי זיך צו אינפארמירען וועגען
דער שטימונג אין מיליטער. איצט איז דורך היט-
לער און רעהמען ווידער בעשלאסען געווארען צו-
זאמענצורופען די שטורמיסטען-פיהרער קיין מינכען
און זיי צו פרעגען, ווי אזוי די שטורמיסטען וועלען
זיך פערהאלטען ביי דער געפלאנטער אויפלעזונג.
די צוזאמענקונפט איז בעשלאסען געווארען אויף
דעם 30. יוני און היטלער האט זיך געזאלט דארט
בעטייליגען.
עס איז די זעלבע פערזאמלונג, וועלכע מען
האט שפעטער פארגעשטעלט אלס א פערשווערונג.
די אלע פאקטען זענען גאנץ זיכערע און
אונטערליגען נישט קיין שום צווייפעל. היטלער איז
געווען אין וועסטפאליען און האט דעם 30. יוני
איינדערפריה געזאלט קומען צו דער פערזאמלונג נאך
מינכען. דעם 29 יוני אבער נאכמיטאג האט איהם
גערינג טעלעפאנירט, אז די שטורמיסטען זענען
מאביליזירט געווארען, זיי האבן שוין רעקווירירט
פאנצער-אויטאס און אז זיי האבן בדעה צוזאמ-
ען צו אטאקירען די רעגירונגס-בנינים. עס
דראָהט די גרעסטע געפאַהר און מען מוז דעם
אויפשטאנד תיכף אונטערדריקען.
עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז גערינג
האט טאקע טעלעפאנירט צו היטלער'ן. ער אליין
האט זיך וועגען דעם געריהמט. עס איז אבער א
פאקט, אז גערינג'ס אלארם-ידיעה איז געווען דער
ריינסטער ליגען. די שטורמיסטען זענען נישט
געווען מאביליזירט און די אלע ידיעות וועגען
געפלאנטען אויפשטאנד זענען געווען פאלש. גערינג
האט נאר נאכגעמאכט פאפענס טריק פון 30-טען
יאנואר 1933. דעמאלט האט פאפען דורך דער
אלארם-ידיעה, אז שלייכער וויל מארשירען אויף
בערלין מיט דער רייכסווער בעוואויגען הינדענ-
בורג'ן צו בעשטימען היטלער'ן אלס קאנצלער.
איצט האט גערינג דורך פאלשער ידיעה צוגעאיילט
ביי היטלער'ן די ענטשיידונג, מיט וועלכער ער
האט זיך שוין פון לאנג ארומגעטראגען. עס איז
זיכער, אז היטלער האט שוין זייט א געוויסער
צייט געזוכט מיטלען, ווי אזוי פטור צו ווערען פון
די שטורמיסטען און עס איז שוין פון לאנג פערטיג
געווען די ליסטע פון אלע פערזאנען, וואס דאר-
פען בעזייטיגט ווערען. דורך דער פאלשער ידיעה,
האט גערינג ארויסגעבראכט פון היטלער'ן דעם
בעפעהל אנצוהויבען די אקציע אין גאנצען לאנד.
היטלער האט איבערגענומען מינכען.
נאך דעם טעלעפאן-געשפרעך מיט גערינג'ן,
האט היטלער ארויסגערופען צו זיך געבעלס'ן און
זיי זענען פון וועסטפאלען אפגעפלויגען קיין מינ-
כען. וואס דארט איז געשעהען איז איבעריגענס
שוין בעקאנט.
פון דעם צוזאמענטרעפען נאך צווישען היט-
לערען און רעהמען דערצעהלט מען, אז זיי האבן
געמאכט אזעלכע קולות, דאס מען האט געהערט
ווי ווייט ארום. היטלער האט געשריגען, אז רעהם
איז א פעררעטער, דערויף האט רעהם צוריקגע-
שריגען: „דא איז פערהאן נאר איין פעררעטער
און דאס ביזט דו, דו לומפ, דו שווינדלער!" אין
אנדערען צימער האט דערווייל מאיאר בוך, אהן
א ווארט צו רעדן, דערשאסען היינעס'ן.
די איבריגע שטורמיסטען-פיהרער, וואס זע-
נען געשטאנען אויף דער ליסטע זענען איינציגווייז
נאך זייער קומען קיין מינכען (צו דער זיצונג,
וואס היטלער האט געהאט צוזאמענגערופען) דער-
שאסען געווארען.
אינדערזעלבער צייט האט גערינג אין בערלין
באַרבאַריש געטאן. ער האט געווארט, ווי אזוי עס
וועט זיך ענדיגען די אקציע אין מינכען. היטלער
האט דארט געמארדעט א גאנצע נאכט און דעם
פריהמארגען. ערשט ווען גערינג האט זיך איבער-
צייגט, אז אין מינכען איז געלונגען, האט ער דעם
30 יוני נאכמיטאג ארויסגעשיקט זיינע מערדער,
דעם גרעסטען טייל אין ציוויל. ווען מען וואלט
רעהמען נישט געכאפט א שלאפענדיגען, האט
וואלט ער זיכער דערשאסען היטלער'ן. גערינג
וואלט דעמאלט אהן שום ספק, זיך געשטעלט אויף
דער זייט פון רעהמען, דאס זעלבע אויך געבעלס.

פארוואס איז דאלפוס דערהרגעט געווארן

אין דעם פאריזער „טאגעבלאט" איז פער-
עפענטליכט א'ן ארטיקעל פון א פראנצויזישן פא-
ליטיקער, וועלכער האט געהאט די געלעגענהייט
מעהרערע מאל זיך צוזאמענצוטרעפען מיט דאל-
פוסען. מיר ברענגען דא קורצע אויסצוגען פון דעם
ארטיקעל:
אין דער ווירקליכקייט האט מען סיי אין רוים און
סיי אין פראג, זיך אנגעגעבען א חשבון וועגען די
מאטיווען פון דאלפוסעס האנדלען. איהם איז גע-
גאנגען קודם כל וועגען דער קאטוילישער קירכע,
מעהר נאך ווי וועגען עסטרייך. זיין גענגערשאפט
צום רייכסדייטשען האקענקרייץ איז געווארען אלץ
שארפער אלץ בולטער, עס איז געקומען צום אויס-
דרוק אין היטלער דייטשלאנד דער קאמף געגען
קאטויליציזם. זיין העכסטער ציל איז געווען צו מא-
כען פון עסטרייך א קאטוילישע מלוכה. דערפון
האט זיך גענומען זיין גענגערשאפט צו דער עסט-
רייכישער סאציאל-דעמאקראטיע, וועלכע האט אפ-
געריסען גרויסע מאסען פון דער קאטוילישער
קירכע, דערפון האט זיך אויך גענומען די לייכט-
קייט מיט וועלכער ער האט זיך געלאזט איבער-
רעדען פון מוסאליני'ן צו דעם אומגליקליכען פעב-
רואר קאמף געגען דער סאציאל-דעמאקראטיע,
וועלכע וואלטען, ווען דאלפוס וואלט עס געוואלט,
צוזאמען מיט דעם טייל פון די קריסטליך סא-
ציאלע, וואס זענען נישט געווארען קיין היטלע-
ראוועצעס, געווען די שטארקסטע פעסטונג צום שוץ
פון דער עסטרייכישער אומאפהענגיגקייט געגען דעם
אנגריף פון די היטלעראוועצעס.
דאלפוס האט קיינמאל נישט אויפגעגעבען
די האפנונג אין דער נאהנסטער צייט זיך צו קע-
נען פערשטענדיגען מיט די עסטרייכישע נאציס.
„זיי זענען דאך עסטרייכער און זייער נשמה טרא-
גען זיי דאך דעם עסטרייכישען מענשען און ווען
עס זאל מיר נאר געלונגען אפצושטעלען דעם דרוק
פון בערלין און מינכען, וועל איך קענען דירעקט
רעדען מיט אונזערע נאציס, דאן וועלען זיי אויך
קודם כל וועלען זיין עסטרייכער".
אזוי פלעגט זיך דאלפוס כסדר טענה'ן אין
פערטרויליכע שמועסען מיט אנדערע. ווען מען האט
אבער אויפמערקזאם געמאכט, אז עס איז דאך
פארהאן א מעגליכקייט פון א צוועקמעסיגער צו-
זאמענארבייט מיט די עסטרייכישע סאציאל-דע-
מאקראטיע, פלעגט ער אויפשפרונגען מיט דער
קורצער ערקלערונג: „אויסגעשלאסען, די עסטריי-
כישע סאציאל-דעמאקראטיע האט נישט מעהר קיין
עקזיסטענץ בערעכטיגונג". און דערמיט האט ער
איבערגעריסען דאס געשפרעך.
און איצט האבען איהם די גוטע עסטריי-
כישע נאציס, מיט וועלכע ער האט אלץ געהאפט,
אז עס וועט קומען דער טאג און ער וועט זיך
מיט זיי פערשטענדיגען, ערמארדעט. זיי האבען
אפילו צו איהם נישט צוגעלאזען דעם גלח.
מיט א טאג פריהער האט דאלפוס, צום
ערשטען מאל געלאזט ווירקען דעם דעקרעט, וואס
ער האט מיט א צייט צוריק ארויסגעגעבען וועגען
דעם, אז אלע בעוואפענטע טעראריסטען ווערען
בעשטראפט פאר א שטאנד געריכט און עס דראהט
זיי טויט. אין דעם דאזיגען טאג איז געהאנגען גע-
ווארען דער 22-יעהריגער ארבייטסלאזער גאלד-
שמיד און געוועזענער סאציאל-דעמאקראטישער
שוצבונדיסט גערל.
צעהנדליגער נאצי-טעראריסטען זענען נישט
פערמשפט געווארען.
נישט קיין היטלעריסט, נאר דעם יונגען
סאציאליסטישען גערל, האט דאלפוס געלאזט אויפ-
הענגען, בכדי אפצושרעקען, 24 שעה פאר דעם.
איידער ער איז אליין געפאלען א קרבן פון א
נאציאנאל-סאציאליסטישען אטענטאט...
„מיין אידעאל שטעהט ביי מיר העכער ווי
מיין לעבען! א לעבען אין א מלוכה, אין וועלכער
עס איז נישט פארהאן קיין פרייהייט, איז נישט
ווערט געלעבט צו ווערען", האט ערקלערט גערל
אויף דער פראגע פון געריכטס-פארזיצענדער אויף
דער פראגע, צי עס איז איהם געווען בעוואוסט,
אז פאר זיין טאט דראהט איהם טויט-שטראף, אז
דאלפוס, אלס עסטרייכישער קאנצלער האט נישט
פערשטאנען מיט אזעלכע העלדיש-מוטיגע מענשען,
ווי עס געפינען זיך צווישען דער עסטרייכישער
סאציאל-דעמאקראטיע, צו קומען צו א פערשטענ-
דיגונג, איז געווען א פעהלער צוליב וועלכען ער
איז אומגעקומען, און צוליב וועלכען עס דראהט
א געפאהר פאר עסטרייך צו פערלירען איהר אומ-
אפהענגיגקייט.

אפגעראטעוועט די רעגירונג פון נאציאנאלער איינהייט אין פראנקרייך

דער רעגירונגס-קריזיס, וואס האט געהאנגען
איבער פראנקרייך, איז א דאנק די בעמיהונגען פון
פרעמיער דומערג, אויסגעמיטען געווארען.
דומערג איז, ווי בעקאנט, ספעציעל געקומען
קיין פאריז, איבעררייסענדיג זיין אורלויב, ער האט
באלד אנגעהויבען צו פיהרען אונטערהאנדלונגען
מיט די פארשטעהער פון די פאליטישע פארטייען.
די אונטערהאנדלונגען זענען געפיהרט געווארען אין
געהיים.
לויט מעלדונגען פון אינפארמירטע קרייזען
האבען די מיטגלידער פון דער רעגירונג ביז צום
לעצטען מאמענט נישט געוואוסט וואס פארא אויסוועג
פון דער לאגע דומערג וועט פארלעגען. דומערג האט
צוזאמענגערופען א זיצונג, האט דער פרעמיער אוועק-
געלעגט אויפ'ן טיש א פערזיגעלטען קאנווערט פון
וועלכען ער האט אין געהעריגען מאמענט ארויסגע-
נומען זיין דעקלאראציע, וואס האט אויף די מיני-
סטארען געמאכט א שטארקען איינדרוק.
ווי באלד דומערג האט געענדיגט רעדען האט
העריא געבעטען א ווארט, בכדי אפצוגעבען א
ערקלערונג, אין נאמען פון די ראדיקאלען. דומערג
האט זיך אבער אפגעזאגט אויסצוהערען העריאן
און ערקלערט, אז אזוי ווי די פארטייען האבען איהם
אויסגעקליבען אלס ארביטער אין דעם סכסוך טארדיע
— מאמאן, מעלדעט ער זיין בעשלוס. עס איז מעהר
נישט פארהאן וועגען וואס צו רעדען, ענטווע-
דער זיין פארשלאג ווערט אנגענומען אדער ער גיט זיך
אן אין דימיסיע צוזאמען מיט'ן גאנצען קאבינעט.
העריא האט נאך געפרובט עפעס רעדען, אבער
דומערג האט באלד געזאגט איין ווארט „ניין" און
האט אנגעהויבען צו שרייבען די ביטע וועגען דער
דימיסיע.
פיער לאוואל האט פארגעלעגט אפצולעגען די
ענטשיידונג ביז הערבסט. דומערג האט נישט געענט-
פערט און ווייטער געשריבען די ביטע וועגען דער
דימיסיע. עס האט אויסגעזעהן, אז אלץ איז שוין
פארענדיגט. פלוצלינג האט דומערג אוועקגעווארפען
די פעדער און זיך געווענדעט מיט א ווארימער רעדע
צו די מיניסטארען. ער האט זיי בעשווארען צו
שטעלען די אינטערעסען פון לאנד העכער ווי
די פערזענליכע אינטערעסען און פארטייאינטערעסען, מיט די
ווערטער: „פאר מיר עקזיסטירט נישט קיין פאר-
טייען, נאר פראנקרייך".
דאס האט געווירקט, אלע ראדיקאלע מיניסטאר-
רען זענען אוועק אין א נעבען צימער אויף א בערא-
טונג. אין א שעה ארום זענען זיי צוריקגעקומען און
העריא האט ערקלערט, אז די ראדיקאלע מיניסטאר-
רען האבען בעשלאסען צו בלייבען אין קאבינעט.
דומערג איז צוגעגאנגען צו העריאן און זיך
דריי מאל מיט איהם צוקושט, הערנאך איז ער צו
צו טארדיע, וועלכער איז געשטאנען ביים פענסטער
און זיך מיט איהם אויך צוקושט:
אזוי ארום איז דומערגען געלונגען אפצוהאלטען
ווען די רעגירונג פון דער נאציאנאלער איינהייט.
אין משך פון א פאר טאג שפעטער האט דומערג
בעקומען בעגריסונגס דעפעשען פון גאנץ פראנקרייך
צוליב דער געלונגענער אינטערווענץ.
די ראדיקאלע פארטיי האט אנגענומען א רעזא-
לוציע אין וועלכער עס ווערט געזאגט:
דאס ביורא פון צענטראל קאמיטעט ווי אויך
דאס ביורא פון דער פארלאמענט פראקציע קאנ-
סטאטירט, אז פרעמיער דומערג האט געמאכט א
פארוואורף טארדיען און פאראייניגט זיך צו דער
דעקלאראציע פון די ראדיקאלע מיניסטארען.
הערנאך איז צו זעהן, אז דעם שלום איז גע-
קויפט געווארן פאר'ן פרייז פון דומערגס פארוואורף
פאר טארדיען.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-
קראנקהייטען, מענער-שוואכע-בעהאנד-
לונג און סעקסועלע בעראטונג.
אלע ארט אנאליזען.
נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

נייער פאלקסבלאט

דאָס לאָדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג 30 יולי
יח אב תרצ"ד
זון-אויפגאנג 3.52
זון-אונטערגאנג 7.32

היינט ביינאכט — אטאקע אויף לאדז

איטליכער מוז בעת מעשה זיין אינדערהיים, און בישט אַרומדרייען זיך איז גאָס אַנישט קאָן מען האָבן גרויס עגמת נפש

פון 12 ביז 2 מוז אומעטום זיין אויסגעלאָשען דאָס ליכט

(2) ווי מיר האָבן שוין געמאָלדן, וועלן היינט ביינאַכט און מאָרגן ביינאַכט, פאָרקומען פּרוב-לופט-אַטאַקעס אויף לאָדז. דאָס זאָל זיין אַ לעקציע פאַר באַזונדערע אָרגאַנען און בירגער, ווי אַזוי אויפצופיהרען זיך בעת אַ לופט-פליה-אַטאַקע, אין פאַל פון מלחמה.

וועגען דעם דאָזיגען ענין זענען אין דער סטאַראָסטווע פאָרגעקומען איינינגע קאָנפערענצען פון פאָרשטעהער פון אינדוסטריע און האַנדעלסקער-אָרגאַניזאַציעס, ווי אויך פון די לייטער פון די פערזיכערונגס-אַנשטאַלטען און פאָליציי-קאָמיסאַריאַטען.

אין הסכם מיט'ן אויסגעאַרבייטען פּלאַן, וועט ביז האַלב 12 ביינאַכט אָפּגעשטעלט ווערען דער טראַמוואַי-פערקעהר.

דער לעצטער אויספאַרשטעטישער טראַמוואַי וועט אָפּפאָהרען פון לאָדז פאַר האַלב 11.

דער באַהן-פערקעהר וועט פאָרקומען נאָרמאַל. אָבער אין הסכם מיט דער פעראָרדנונג וועלען די צוגען אָנקומען מיט אויסגעלאָשענע ליכטער, און די באַהן-סטאַציעס וועלען בעלויכטען ווערען מיט נאַפט-לאַמפּען, מיט בלויע גלעזלעך.

דער שטאָטישער ראַד-פערקעהר וועט בעגרע-ניצט ווערען ביז אַ מינימום.

אַ זייגער 12 ביינאַכט וועלען די פאַבריקס-סירענעס געבען וואָרענונגס-סיגנאַלען, אַז עס דער-נעהנטערען זיך די עראָפּלאַנען פון דעם מאָמענט אָן וועט די עלעקטראָווניע און גאַזאָווניע אויס-לעשען די בעלייכטונג.

אין דער לופט-אַטאַקע וועלען זיך בעטייל-יגען 150 עראָפּלאַנען, וואָס קומען ספּעציעל פון פּויזען קיין לאָדז.

פאַר'ן נישט אויסלעשען דאָס ליכט דראָהט אַ געלד-שטראָף ביז 3000 זל.

פאַנטאַסטישע שפּיטעלער, אַמבולאַטאָריעס, דיזשורירענדע אַפּטייקען וועלען האָבן ספּעציעל געדעמפּט ליכט.

הכלל, אַלע לאָדזער איינוואוינער אָהן אויס-נאַהם דאַרפען אַזוי רעגולירען זייער אַרבייט און בעשעפטיגונג אין די 2 טעג — היינט און מאָרגן — אַז בעת דער אַטאַקע זאָל קיינער פון זיי נישט זיין אויף דער גאַס, ווייל זיי וועלען קאָנען האָבן דערפון פערשידענע אומשטענדען, עגמת-נפש'ן און דאַרפען צאָהלען שטראָפען. הגם מוז האָבן נאָך די סטרוזשעס געקריגען אָנגעזאָגט אין דער צייט קיינעם פון די פּרעמדע נישט אַריינלאָזען אין די טויערען.

מיר וואָרענען נאָך און נאָך אַמאָל, אַז אַלע ליכטער אין די שטובען — אומעטום — זאָלען בעצייטענס אויסגעלאָשען ווערען. אויב עס איז דאָ ערגיץ וואו אַ נויטיגקייט (אין קראַנקהייט-פאַלען אָדער אַנדערע וויכטיגע פאַלען) אַ ליכט — טאָ זאָל מען נישט פערגעסען פריהער גוט פערהענגען די פענסטער מיט דיקע טיכער, קאָלדרעס, קאָצען, אַזוי, אַז די ליכט זאָל זיך נישט אַרויסקריגען אין דרויסען.

(א) דער לאָדזער קרייז-סטאַראָסטע האָט אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדנונג, אַז אויך אויף: זגערזש, רודאַ-פּאַביאַניץ, אַלעקסאַנדער, קאָנסטאַנטין, כאָיני, ראַדאָגאָשטש, סטאָקי, ראַטשקינאַ, קאַלי — איז חל די לאָדזער פעראָרדנונג.

אז ד־אס ווייב איז אויף זומער-וואוינונג

דער מאַן איז אין גאַס, און אין שטוב איז בכלל קיינער נישטאַ

(2) עהערנעכטען אין אָוונט האָבען דריי גנבים איינגעברעכער, אַפּגעריסען דעם שלאָס אין דער וואוינונג פונם שניידער פישעל יאַקובאָוויטש (זאַוואַדוקאַ 29).

וויסענדיג, אַז די פרוי יאַקובאָוויטש געפינט זיך ערגיץ אויף אַ זומער-וואוינונג, און אַז קיין דינסט איז אויך נישטאַ אין שטוב, האָבען די גנבים געאַרבייט מיט דער גאַנצער רוהיגקייט און זיכערקייט, אַז דאָס „מעסמאַטען" וועט זיי אָפּגעהן גלאַט, און זיי וועלען האָבען געמאַכט אַ גוט געשעפט...

האָבען זיי מיושבדיג, פּאַוואָליע און מיט אַ סדר געפּאַקט אַלץ אין די זעק, וואָס זיי האָבען מיטגעבראַכט — געפּאַקט אַלץ, וואָס עס האָט זיך נאָר געלאָזט, מלבושים, וועש, ציהרונג, פערשידענע שטוב-חפצים, און זיי האָבען שוין געהאַלטען גאָר ווייט — גרייט באַלד אַוועקצוגיין, און אַוועקצוטראָגן דעם רכוש גדול.

פּלוצים האָט זיך אָבער אין דער טיר בעווי-זן — גאַנץ אומגעריכטערהייד — דער באַלעבאָס פון דער דירה, פישל יאַקובאָוויטש, וועלכער איז צוריקגעקומען פון דער שטאָט.

אז די גנבים האָבען איהם דערזעהן, איז זיי געוואָרען פינסטער פאַר די אויגען. אויף אַלץ האָבען זיי זיך גערייכט, אָבער נישט אויף דעם, אַז מען וועט אָנקומען און פערשטעלען זיי דעם וועג אויף צוריק.

האָבען זיי נישט געמאַכט קיין לאַנגע ישוב הדעת'ן און איבערלייגענען, און איבערלאָזענדיג האַק און פּאַק זענען זיי איינער נאָך איינעם, אַלע דריי, אַראָפּגעשפּרונגען פונם באַלקאָן פון ערשטען שטאָק, וואו יאַקובאָוויטשעס דירה געפינט זיך.

יאַקובאָוויטש האָט אָבער אויך נישט געשווי-גען, און געמאַכט דעם ריכטיגען געוואַלד...

אויפן גאַס איז געוואָרען אַ טומעל, אַנ'אויפגעלאָף, אַ יאַגעניש.

מ'איז געלאָפען מיט געשרייען: „כאַפּט די גנבים"; און אַזוי ווי די גנבים גופא זענען אויך געלאָפען מיט דעם זעלבען פּזמון, האָט מען לכתחילה נישט געוואוסט ווער זיי זענען איגדער-אמת'ן.

באַלד דערנאָך איז דאָך געלונגען איינעם פון זיי צו כאַפּען און איבערגעבען אין רשות פון אַנ'אָנגעקומענעם פּאָליציאַנט.

איז בעת מ'האָט איהם געפיהרט אין קאָמי-סאַריאַט, און דער גרויסער עולם איז נאָכגעגאַנגען, ווי נאָך אַ לויה — האָבען זיך פּלוצים דערהערט אויסרופען: „אָטאָ זענען די אַנדערע צוויי!"

די אַנדערע צוויי, וועלכע זענען טאַקי אויך נאָכגעגאַנגען נאָך זייער חבר, ביידע מיט ברעך-שטאַנגעס אין די הענד, האָבען אוודאי געהאַט בדעה איהם אָפּצושלאָגען, כדי ער זאָל זיי אין קאָמיסאַריאַט נישט מערשיטען, אָבער אַז זיי האָבען דערזעהן, ווי מען האָט זיך אויף זיי דערקענט — האָבען זיי זיך מיט די ברעך-שטאַנגעס „אַדורכ-געבראָכען" אַ וועג און זענען אַנטלאָפען.

דער אַרעסטירטער גנב הייסט וואַצלאַוו פּיאַל-קאָווסקי (פון לעגיאַנאָוו 57), און מ'האָט איהם דערווייל איינגעזעצט אין טורמע צו דער דיספּאָ-זיציע פון דער אויספאָרשונגס-מאַכט.

די אַלע חפצים און מלבושים, וואָס די דריי גנבים האָבען בעוויזען איינצופּאַקען בלויז ביי יאַקובאָוויטש'ן אין דער וואוינונג בעטרעפען אַנ-ערך 5,000 זלאָטעס.

עפענען די יודישע פאבריקען פאר יודישע ארבייטער

פאָדערן די דעלעגאַטן פון פּא"י אויף דער פגישה, וואָס איז נעכטן פאָרגעקומען אין פּאַגלישן זאַל

(—) דער ענגלישער זאַל איז נעכטן גע-ווען איבערפילט פון אַנ'איינגעאַרטיגען יוגענדליכען עולם, עס זענען זיך צונויפגעפאָהרען יוגענדליכע דעלעגאַטען פון „פּועלי אמוני ישראל" אויף דער פגישה פון דער לאָדזער וואָיעוואָדזשטווע.

אויף די וועגן אין אויסגעקלעבט פערשידענע אויפרופען ווי: „מיר פאָדערן אַ פרייע עליה קיין ארץ-ישראל", „אַ גרוס די אַסירי שבת אין ארץ-ישראל", „מיר פאָדערן אַ 6-שעה'דיגען אַרבייטס-טאָג פאַר יוגענדליכע אין יעדער אַנ"וו אַז"וו.

באַלד אַ גאַנצע רייהע בעגריסונגען איז צום קאָלמינאַציאָנס פּונקט געקומען, ווען אַז דער טריט בונע האָט זיך בעוויזען דער דעלעגאַט פון באַל-כאַטאָוו.

מיר פאָרלאַנגען — האָט ער אָנגעהויבען — צו עפענען די טירען פון די יודישע אָרטאָדאָקסי-שע פאַבריקען פאַר די יודישע אַרבייטער, אין גפּאַלען אַ שטים פון אַפּלאָדיסמענטען.

שטיל איז געוואָרען, בעת עס האָט גערעדט דער 19-יעהריגער שמואל לייזער הויבערמאַן, אויך פון בעלכאַטאָוו — דאָס קליינע שמואל לייזערל מיט דער מאַמעס מילך אויף די ליפּען, האָט זיך גע-קלאָגט אויף דעם זעלבען, וואָס איין פאָרעדנער. אויך ביי די דעלעגאַטען, וואָס האָבען עס ענגען ליך נישט אַרויסגעזאָגט, האָט זיך אויך געפיהלט דאָס זעלבע:

עס האָבען אָבער געפעהלט די, וואָס האָבען עס געדאַרפט הערען — די פאַבריקאַנטען, די פיה-רער פון דער אגודה..

* * *

עס זענען געווען דעלעגאַטען פון 19 שטעט.

די פגישה עפענט ה' שלמה גרינפעלד, בע-קלאָגט זיך אויף דער בעציהונג מצד די אַנדערע בעוועגונגען, האָפט, אַז מיט דער צייט וועלען יענע איינזעהען, אַז מען דאַרף זיך רעכענען מיט דער פועלי אגודת ישראל בעוועגונג. צום סוף גיט ער צו בעערען מיט אויפשטעהן די פערשטאָרבענע רבנים: חפץ־חיים, לובלינער רב, טשאָרטקאָווער רב און הרב הילדעסהיימער פון פראַנקפורט.

דער חזן שיבי פון אַלטשטעטישער שוהל ר' אהרן גאָלדוואַסער זינגט מיט'ן כאָר די פּא"י שבועה — „נישט פערצווייפלען".

אין נאָמען פון דער עקזעקוטיווע האָט פּא"י בעגריסט מיט אַ לענגערע רעדע ה' צעהערבוים, פון צעירי אמוני ישראל — יעקב מילאַנער, שעורי רב — שמואל פוקס, יוסף פעלטאַ (וולוין), פּיי-נקישאָו — (פּיעטריקאָוו), ישראל גאָלדהאַמער (פּיעט-ריקאָוו „בוער"), לעווקאָוויטש (סטערצאָוו), קלע-טשעווסקי (אַלעקסאַנדער), שיליט (זעלעוו, ראַגענ-בלאַט (טאָמאַשאָוו), נוסבוים (זדונסקאַ־וואָליע), פּרעצ-קעל (פּאַביאַניץ), שיקער (קוטנאָ), ראָזענבערג (פּשעד-באָרזש), שעורי ערב לאָדז — ביימאַן, קבוץ הכשרה לאָדז — גאַלינסקי, רעדאַקציע „יודישער אַרבייטער" — מ. גערשט. פאָרשטעהער פון ארץ-ישראל רעפעראַט ביי דער עקזעקוטיווע — שייער, קבוץ הכשרה, אַלעקסאַנדער — בענדיט און די דעלע-גאַטען פון בעלכאַטאָוו — ראָזענבערג און האַר-בערמאַן.

בעקלאָגענדיג זיך, הלמאי די אָרטאָדאָקסישע פאַבריקאַנטען מיידען אויס דעם רעליגיעזען יודי-שען אַרבייטער, הגם ביי יעדער אַקציע שיקען זיי און שטעלען אַרויס די יוגענד, וואָס די ווילען נישט אַריינגעהמען אין פאַבריק, אָפּקומענדיג מיט פאַר-שיקענע תירוצים.

נאָכדעם ווי עס ווערען אָנגענומען די בע-ריכטען פון די פּראָווינצער אָפּטיילונגען, ווערט די פיהרונג געשלאָסען.

* * *

8 אָוונד איז אין זעלבען זאַל פאָרגעקומען אַ אַקאַדעמיע, רעפעראַטען האָבען געהאַלטען די ה"ה: פּרנס ד. ה. זילבערשטיין, פ. לאַנדאַנבערג, ש. גרינפעלד, יצחק פיגולאַ און משה לובלינער.

DR.
L. Czarnożył
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
62 פּיעטריקאָווער 62
און אָרדינירט איצט אין טשעכאָטשינעט
ווילע קאָשטשושקאָ

פון דער עקספּעדיציאָנס-פירמע „א. לייבינזאָן און ל. כוטשינסקי"

קילינסקיעגאָ 20

די דערמאָנטע פירמע, וועלכע בעזיצט ביז איצט אַ שטענדיגע רעגולערע קאָמוניקאַציע מיט איינגענע לאַסט-אויטאָ'ס צווישען לאָדז און וואַרשאַ, וועט פונ'ם 1-טען אויגוסט אָננעהמען טראַנספּאָרטען אויך נאָך לובלין.

ווי ס'איז צו זעהן פערברייטעט די דאָזיגע פירמע איהר טעטיגקייט, צרעפענדיג אויך אין לאָדז אַ סטאַטישען לאַגער אויף פּיעטריקאָווער 56.

געשוואוירענע קאָנטראָלערען

פון די האַנדעלס-ביכער

(2) אין שייכות מיט די נייע כללים וועגען פערפליכטענדער בוכפיהרונג, וועלען אין דער לאָדזער פינאַנץ-קאַמער צוגעשטעלט ווערען ספּע-ציעלע בעאַמטע פאַר דער ביכער-קאָנטראָלע.

דאָס וועלען זיין געשוואוירענע ספּעציאַלי-זירטע און אויסגעשולטע בוכהאַלטערען.

אַ זלאָטי טייערער

וועט קאָסטען יעדע מעדיצין געקויפט בעת אַ נאַכט-דיזשור

(2) לויט ווי מ'אינפאָרמירט אונז פון אַפּטי-קער-פעראיין זייט פון מיטוואָך, ד. 1 אויגוסט ה.י. אַריין אין קראַפט די נאָוועליזירטע אַפּטייקען-טאַקסע, לויט וועלכער צו אַלע רפואות, וואָס וועלען פערקויפט ווערען בעת די דיזשורען — פון 10 אָוונד ביז 8 פריה — צוגערעכענט ווערען אַ זלאָטי.

דער קאַטאָן-שטרייק איז אָפּגעלייגט

(א) אויף דער נעכטיגער פערזאַמלונג פון די קאַטאָן-אַרבייטער איז בעשלאָסען געוואָרען צו פּראָקלאַמירען דעם שטרייק אויפ'ן 6. ק. ח. אויב עס וועט נישט קומען צו אַנ'אויסגלייך אויף דער קאָנפערענץ דעם 2. ק. ח. אין אַרבייטס-אינספּעק-טאָראַט.

דער שטרייק פון די קריסטליכע בעקער-געזעלען איז אָפּגעלייגט געוואָרען

(א) אויף די אינטערווענצען פון דער שטאָ-טישער סטאַראָסטווע און דעם אַרבייטס-אינספּעק-טאָר, האָבען די קריסטליכע בעקער-געזעלען אַז זייער נעכטיגער אַלגעמיינער פערזאַמלונג בעשל-סען אָפּצולייגען דעם שטרייק אין די בעקעריי-ען וואָס זיי האָבען געהאַט פּראָקלאַמירט אויפ'ן ד. ח. ביינאַכט.

אויפ'ן 3 אויגוסט ה. י. איז צוזאַמענגערופען געוואָרען אַ קאָנפערענץ צו לינדערן דעם סכסוך און ס'איז דאָ אַ האָפנונג, אַז די צדדים וועלען אַדורכקומען.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען: א. דאַנצער (נעווראַשער 57), וו. גראַשקאָווסקי (11 ליסטאָפּאַד 15), ס. גאָרפיין (פּילסודסקי 54), י. כאָנדזינסקי (פּיעטרקאָווער 165), ר. רעמבעלינסקי (אַנדזשעי 28), א. שימאַנסקי (פּשענדזאַלניאַנאַ 75).

צוהילף די געליטענע פון דער פערפלייצונג

דער קרייז-קאָמענדאַנט פון בערעק-יאָסעלע-ווישט-לעגיאָן האָט אַרויסגעגעבען אַ בעפעהל צו די קאָמענדאַנטען פון לעגיאָן אין לאָדז אַז אויף דער פּראָווינץ, אַז אַלע אָפּטיילונגען פון לע-גיאָן זאָלען זיך שטעלען אין רשות פון די אָרטיגע הילפס-קאָמיטעטען פאַר די געליטענע פון דער פערפלייצונג.

אָריגינעלע רויטווייניען

אין בעסטער קוואַליטעט צו זעהר צוגענג-ליכע פּרייזען ספּעציעל פאַר מאַגען און צוקער-ליידענדע בעקומט מען אין דעם בעקאַנטען ווייבגעשעפט פון

ע. שיקיער
אינהאַבער ישראל שיקיער
לאָדז, פּולנאָצנאַ 1 טעל. 107-84

מיסיאנערן איינגעארדענט א זומער-קאלאניע פאר קינדער אין אלעכאוו

פערנארט איבער 200 קינדער פון ארימע עלטערן

(—) די לאדזשער מיסיאנערן, האבען היי־יאהר בעשלאסען נישט צו גענוגען פון „וואקאציע", און ארגאניזירט א קינדער קאלאניע אין אלעכאוו (ביי אנדזשעיעוו).

או אלץ איז געווען איינגעארדענט, האבען זיי ארויסגעלאזט מודעות, הויפטזעכליך אין באלוטער געגענד, או מ'נעמט אן קינדער אין דער זומער-קאלאניע פון ביידע געשלעכטער אומזיסט. פערשטעהט זיך, אז קיין בעלנים האבען נישט געפעהלט, עס האבען זיך געמאלדען עלטערן, וואס האבען גערן אפגעגעבען זייערע קינדער, נישט וויסענדיג ווער עס זענען די אפטרופסים פון דער דאזיגער קאלאניע.

און ווער ווייסט צי מ'וואלט זיך ווען עס איז דערוויסט, וואס עס טוט זיך דארטען אין דער קאלאניע, ווען נישט דאס, וואס די איינוואוינער, וועלכע וואוינען בשכנות פון דער קאלאניע איז פארגעקומען מערדעכטיג דאס, וואס מען לאזט קיינעם נישט צו גאהענט צום פארקאן. די שכנים האבען גענומען חוקר ודורש זיין און דערגאנגען, נישט מעהר און נישט ווייניגער, אז די בעלי-בתים פון דער קאלאניע זענען מיסיאנערן מיטן מיסיאנער ראזענבערג בראש. פערשטעהט זיך, אז מען קנעלט דארט מיט די קינדער מיסיאנערישע „תורה".

פערשטעהט זיך, אז די עלטערן פון די קינדער ווייסען פון גארנישט צו זאגען, מחמת מ'האט זיי בעת'ן אננעמען די קינדער אנגעזאגט, זיי זאלען נישט קומען מאכען קיין בעזוכען, מחמת דער רעגולאמין פון דער קאלאניע איז אזא, אז מ'לאזט קיינעם נישט צו. וואס האבען געקענט די ארימע עלטערן זיך העלפען, אז אויך צו דינגען אליין א זומער=וואוינונג האבען זיי גיך נישט געקענט ערלויבען, האבען זיי באין=ברירה מסכים געווען אויף די אלע שווערע בעדינגונגען.

געוואלד, וואס איז דאס יאגעניש!

פון האוועי, לויפען און יאגען קומט קיין גוטס נישט ארויס

(2) אזא מעשה:

אייגער מאיר פורמאן (פון האלבא 12) איז געקומען געפאהרען אויף דער נאוואמיעסקא גאס מיט'ן טראמוואי נומער 1.

פלוצים — ווען דער טראמוואי איז געווען אין פולען גאנג — איז פורמאן אראפגעשפרונגען אויף דער גאס. ער האט זיך אבער דערביי אויסגעגליטשט, איז אנידערגעפאלען און צובראכען א פוס. ער איז אויך צוקאליעטשעט אויפ'ן גאנצען קערפער.

באר על פי נס איז ער נישט ארונטער געפאלען אונטער דעם צוגעטשעפטען צווייטען וואגאן.

דאס אומגליק איז באך ווייניג געווען — האט נאך פורמאן צוגעקומען, אלס „קאמפאט" א פאליציאנישען פראטאקאל פארן שפרינגען בעת'ן פאהרען.

Dr. med.
B. Robinzon
פיעטריקאווער 10, טעל. 131-86
נעהמט אן פון 2.30 ביז 3.30 נאכמיטאג און ביז
10 פריה אין פאדעמביע – Wiila Miller

ווילען זיך נישט איינמעלדען

וואס איז די מעשה? פאסט עס זיי נישט?

(2) א מערקווירדיג פארל איז דאר פארפאלק סקווארטשינסקי, וואס האט זיך מיט 2 וואכען צוריק אריינגעצויגען אויף זגערזשער 74.

לאזען איינמעלדען.

די מערקווירדיגקייט בעשטייט אין דעם, וואס די סקווארטשינסקי'ס ווילען זיך בשום אופן נישט

בעלטען 11 אינדערפריה, אז ס'איז צו זיי אריין וועגען דעם דאזיגען ענין דעם הויזווירטס זוהן, דער 22-יעהריגער וויטאלד קאנראד, האבען זיי איהם געפעהרליך פערוואונדעט מיט מעסער'ס אין קאפ און אין דער ברוסט — אזוי פערוואונדעט, אז אין א געפעהרליכען צושטאנד האט איהם פאטאטאוויע אפגעפיהרט אין שפיטאל.

פאליציי פיהרט אנ'אויספארשונג, און דאס בלוטיגע פארפאלק איז ארעסטירט.

אנ'אראפפאלענדיגער גזימס

פערוואונדעט שווער א יודישע פרוי

(2) אויף שרודמיעסקא 18 אין הויף איז פון דער הויך פון צווייטען שטאק ארונטערגעפאלען א שווערער גזימס און געטראפען אין קאפ דער אייבערדערין פונ'ם זעלבען הויז, די 30-יעהריגע עדזשיא לובינסקא.

די ארויסגערופענע פאגאטאוויע האט פעסטגעשטעלט, אז דער קאפשיידעל איז ביי איהר שטארק בעשעדיגט, און זי געוואלט אריבערפיהרען אין שפיטאל.

דער מאן פון דער פרוי לובינסקא האט אבער געפּועל'ט, מ'זאל זי איבערלאזען אין שטוב אויף קוראציע.

עס ווערט געפיהרט א שטרענגע אויספארשונג, ווער עס איז שולדיג אינ'ם אומגליקספאל.

כאריקירי און סובלימאט

ארבייטסלאזיגקייט און משפחה=קריגערייען

(2) אויף מאסאווא 12 האט זיך נעכטען דער ארבייטסלאזער סטאניסלאוו וויטשארעק מיט א קיך=מעסער אויפגעשניטען דעם בויך און זיך ארויסגעלאזט די קישקעס.

די לעצטע צייט איז ער ארומגעגאנגען אהן ארבייט און איז ממש אויסגעגאנגען פאר הונגער.

האט ער זיך נעכטען פערשלאסען אין זיין וואוינונג, אנגעשריבען עטליכע בריף, און זיך גענומען דאס לעבען.

אין א האפנונגסלאזען צושטאנד האט איהם פאגאטאוויע אפגעפיהרט אין שפיטאל.

• • •

(2) מחמת ארומקריגערייען אין דער משפחה האט זיך נעכטען געסם'ט מיט סובלימאט די 22-יעהריגע אננא באנשיקאווסקא (יאסנא 4). אויך איהר האט מען אוועקגענומען אין שפיטאל.

ראדיא=פראגראם

מאנטאג, דעם 30-טען יולי 1934

6,30 געזאנג, 6.35 גראמאפאן, 6,40 גימנאסטיק, 6,55 גראמאפאן, 7,05 פריהמארגען-צייטונג, 7,10 גראמאפאן, 7,20 הויזווירטשאפט, 7,25 פערשידענעס, 7,35 טאג-פראגראם, 11,57 צייט-סיגנאל, 12,03 וועטער, 12,05 פרעסע-איבערזיכט, 12,10 קאנצערט, 1,00 מיטאג-צייטונג, 1,05 גראמאפאן, 2,00 עקספארט, 2,05 ידיעות פון לאדזשער האנדעלס-קאמער, 4,00 קאנצערט, 5,00 אודיציע פאר קינדער, 5,15 קאמעראל-קאנצערט, 5,40 געזאנג-רעציטאל, 6,00 שמועס פאר פרויען, 6,15 גראמאפאן, 6,45 שמועס, 6,55 טעאטער=רעפערטואר, 7,00 פערשידענעס, 7,10 פראגראם אויפ'ן נעכסטען טאג, 7,15 גראמאפאן, 7,50 ספארט = ידיעות, 8,02 רעפעראט, 8,12 לייכטע מוזיק, 8,50 אווענד-צייטונג, 9,02 גראמאפאן, 9.12 קאנצערט, 10,00 רעפעראט, 10,15 טאנץ=מוזיק, 11,00 וועטער.

• • • •

פון אויסלאנד

6,15 אפערע פון וויען, 8,30 מוזיק פון שטראסבורג, 8.45 מוזיקאלישער פעסטיוואל פון פאריז, 10,20 סימפאנישער קאנצערט פון קאפענהאגען.

מעלדונג

סעקציע דאמען-מאגאזין-כאלופניקעס ביים צענטר. פערב. הענדוו. פילסודסקיעגא 69, פראנט 1 שטאק.

אכטונג, דאמען-מאגאזין-כאלופניקעס!

מארגען דינסטאג, דעם 31-טען יולי 10 פריה קומט פאר א גרויסע אלגעמיינע פאך-פערזאמלונג. טאג=ארדנונג: 1) די כאלופניקעס-פראגע און האנדווערקער=קארטען — רעפערענט אדוו. גאלעווסקי. 2) די לאגע אין פאך. 3) וועגען די וועקסלען און די פראוואקאציעס פון פאמארסקא 53. אין די פערזאמלונג וועלען זיך בעטייליגען ראטמאן י. שווארצבערג און וויצע-פרעזעס ב. פריינד.

בעמערקונג: וועגען אלע פראגען, ווי פראטאקאלען און אנדערע ענינים דארפט איהר זיך ווענדען אין דער קאנצעלאריע פון פעראיין.

די ארגאניזיר-קאמיסיע.

Doktór KLINGER
ספעציאל-ארצט פאר מענער=שוואכע
און וועגערישע קראנקהייטען
Andrzeja 2, tel. 132-28
נעהמט אן פון 9 ביז 11 פריה און פון 6 ביז 8 אוו.
זונטאג און פייערטאג. פון 10 ביז 12.

Dr. med. Trepman
צעגעלניאנא 4, טעל. 216=90
ספעצ. פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען.
בעהאנדלונג פון מענערשוואכע אויך אלע ארט אנאליזען
נעהמט אן פון 8–12 און פון 5–9 אוו. זונטאג און
יום-טוב פון 8–1. בעזונדערע ווארטע-זאל פאר פרויען.

DR. H. LUBICZ
DED.
פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנק.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 אווענד
און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל

אין אינדיע קען מען קויפען א קליין מיידעלע פאר א ווייב

צאהלענדיג א דאלאר פאר יעדען יאהר פון איהר עלטער

אינדיע, וועלכע האט א בעפעלקערונג פון אייבער דריי הונדערט מיליאן מענשען, איז א מערקווירדיג לאנד.

די ערגסטע זאך, וואס קען פאסירען מיט א מענשען אין אינדיע, איז געבוירען צו ווערען א פרוי און די גרעסטע האפענונג פאר א פרוי איז, אמאל, באלד טויט, וועט זי צוריק געבוירען ווערען אלס מאן, אויסער די האפענונג, איז איהר גאנצער לעבען א טראגעדיע, אנ'אייביגער טרעהרען-קוואל.

דער ערגסטער, דער ערנידריגסטער מנהג אין אינדיע, איז דער מנהג חתונה צו מאכען קליינע קינדער, וועלכע דארפען זיך נאך שפילען מיט ליאלקעס. מיט עטליכע יאהר צוריק, איז אין אינדיע אנגענומען געווארען א געזעץ, אז יונגעלעך זאלען נישט טארען הייראטען פריהער ווי זיי ווערען 16 יאהר אלט, און מיידלעך זאלען נישט טארען חתונה האבען פאר 14 יאהר.

אבער די הינדוסען הערען דעם געזעץ ווי די קאץ, און זיי מאכען חתונה קליינע קינדער אפילו דאן, ווען זיי זענען נאך קיין פינף יאהר נישט אלט.

אין אינדיע געפינען זיך אכט מיליאנען „ווייבער", וועלכע זענען נאך קיין 14 יאהר נישט אלט; כמעט דריי מיליאן „ווייבער", וועלכע זענען אלט 9 יאהר און א האלבען מיליאן „ווייבער", וועלכע זענען נאך קיין פינף יאהר נישט אלט. קינדער אלס ווייבער קען מען דארטען קויפען, און א מיידעלע, וועלכע איז אונטער אכט יאהר אלט, קען מען קויפען פאר שפאט ביליג, ווייל אזא „ווייב" דארף דאך דעם מאן קאסטען געלד, אום איהר צו ערציהען. זי קען דאך אליין נאך גאר נישט פערדינען. א מיידעל פון אכט יאהר קען מען קויפען פאר אכט דאלאר — א דאלאר פאר יעדען יאהר פון איהר לעבען. א מיידעלע פון זיבען יאהר, וועט אריינברענגען, „לויט דעם מארק פרייז", זיבען דאלאר. און א מיידעלע פון צעהן יאהר וועט אריינברענגען צעהן דאלאר דעם פערקויפער. א סך הינדוסען געפינען פאר פראקטיש צו קויפען פאר זיך ווייבער, ווען זיי זענען פיר אדער פינף יאהר אלט, ווייל די שפייזען זיי אויף צוהאלטען ביז זיי וועלען קענען לעבען מיט זיי אלס מאן און פרוי, וועט נישט קאסטען אזוי פיל וויפיל די וואלטען געצאהלט פאר זיי, ווען זיי וואלטען געווארען מיט עטליכע יאהר עלטער.

לויט די רעליגיע פון די הינדוסען, האט א מאן, וועלכער האט נישט קיין זוהן, קיינע מעגליכקייטען אריינצוקומען אין גן-עדן, און אויב ער שטארבט נישט איבערלאזענדיג קיין זוהן, וועט ער נאכ'ן טויט מגולגל ווערען אין א מויז, שלאנג אדער א רינדשטאק. דעריבער איז ער געצוואונגען צו הייראטען מיט מעהר ווי איין פרוי. טאמער האט זיין ערשטע פרוי קיין יונגעל נישט, מוז ער הייראטען מיט א צווייטע. דאן פרובירט ער זיין מזל מיט אנ'אנדערער, ווייל ווער וויל דאך נאכ'ן טויט מגולגל ווערען אין א מויז אדער שלאנג?

מיסיאנערס זענען די, וועלכע הייראטען מיט יונגע מיידלעך, שוין ערוואקסענע מענער, און די נאך גאר יונגע קינדער, וועלכע מוזען ווערען די פרויען פון די ערוואקסענע מענער, ליידען שרעקליכע פיזישע ליידען ווען זיי הייבען אן צו לעבען מיט די אלס מאן און ווייב, א סך פון זיי ווערען דערפון אייביגע קריפלען, אנדערע ווערען קראנק, אדער האלב וואהנזיניג פון שמערצען, און עס טרעפט אפט, אז די ברוטאלע מענער ווארפען ארויס פון גרוילד פון זייערע געשרייען און זיי שלאגען זיי אויף דעם הארצלאזעסטען אופן.

ווען א פרוי דארף ווערען מוטער, ערשט דאן דערפיהלט זי איהרע צרות. אין ציוויליזירטע לענדער ווערט די פרוי געצערטעלט ווען זי איז אין דעליקאטע אומשטענדען. ווען זי דארף געבוירען א קינד, קריגט זי די נויטיגע בעהאנדלונגען. ביי די אינדיער איז אנדערש. די פרוי ווערט בעהאנדעלט אויף דעם גרויזאמסטען אופן. מען לייגט איהר אוועק אויף שטרוי אין א פינסטערען ווינקעל פון הויז, און מען לאזט איהר זיך מוטשען. עטליכע טעג איידער זי דארף ווערען מוטער, מוז זי פאסטען, אנ'אומויסענדע פרוי דינט אלס היבאמע און זי איז דאס די גאנצע „זגאכערטע" ביים געבורט.

עס טרעפט זעהר אפט, אז א פרוי קען אויף שנעל קיין קינד נישט האבען דאן ווערט איהר לאגע נאך ערגער. אפטמאל קנעט מען איהר קערפער אהן רחמנות, און אויב דאס העלפט נישט, שטעלט מען זיך אויף איהר קערפער מיט די פיס, ווען דאס קינד ווערט נאך אלץ נישט געבוירען, דאן טוט מען אריין אין איהר קערפער שטיקלעך הויט פון שלאנגען, אדער מען געברויכט אנדערע סגולות, אום דאס קינד זאל ארויסקומען פון דער מוטערס בויך. עס פערשטעהט זיך, אז נישט ווייניג אזעלכע אומגליקליכע מוטערס דערלעבען נישט אויפצושטעהן. קיין לעבעדיגע פון די בעהאנדלונגען און נאך מעהר קינדער דערלעבען נישט צו זעהן די ליכטיגע שיין.

פארהאן אזעלכע אינדיער, וועלכע קענען נישט קויפען קיין יונגע מיידעלע פאר זיך אלס פרויען, אדער זיי ווילען זיי נישט קויפען, רויבען זיי אזעלכע קינדער פון זייערע עלטערן און טאמער שטעלען זיך די עלטערן געגען זיי, זענען זיי נישט זיכער מיט זייערע לעבענס.

ראטעוועט אייער געזונד!
קראנקע אויף רופטורען (בראָך-קראנקהייטען)
ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים בראָך-קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען.
אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל-גארסעטן אויף ביינער-שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטאפעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.

ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלן, אויף זשילאקעס. – גומי-זאקן לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס
ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל=ארטאפעדיע
Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אוים לעמבערג
לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)
(פראנט פארטער), טעל. 177=09 נאהנט פון לאדזשער פאבריקס-באהנהויף
בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איז אומבעדינגט נויטיג.
צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק=בריף.
(אין זגערזש אויף סלאמעצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

די ספארט-בעוועגונג

פריז פון רעדאקציע „נייער פאלקסבלאט" האט געווינען דער מאטאציקליסט יוסף פיטאווסקי

נעכטיגער גרויסער מאטאר-צוזאמענפאהר אין לאדז

דער נעכטיגער מאטאר-צוזאמענפאהר, ארגא-ניזירט דורכ'ן לאדזער יודישען מאטאר-קלוב, האט ארויסגערופען גרויס אויפזעהן אין אלע ספארט-קרייזען.

צום צוזאמענפאהר האבען זיך צוגעשטעלט 58 מאטאציקליסטען, געקומען צו דער מעטע זע-נען 41.

פאר קלובען האט דאס ערשטע ארט געגומען דער לאדזער יודישער מאטאר-קלוב, מיט זיינע 22 מיטגלידער, אדורכמאכענדיג 8671 קילאמ.

דאס 2-טע ארט האט געגומען ל. ק. מ. אדורכמאכענדיג 4057 ק"מ.

דער יודישער מאטאר-קלוב האט אלס זיגער צעקומען דעם וואנדער-פרייז פון לאדזער מאגיס-טראט אלס אייגענטום. דאס איז שוין דאס דריטע מאל, וואס דער קלוב נעמט דעם פרייז.

אויף סאלא-מאשינען צו 350 צ.צ.מ. האט דאס ערשטע ארט געגומען מיכאלאק (לעגיא ווארשא) אדורכמאכענדיג 450 קילאמ.

דאס צווייטע ארט צורקעוויטש (יודישער מאטאר-קלוב) אדורכמאכענדיג 393 ק.מ.

סאלא-מאשינען איבער 250 צ.צ.מ. האט דאס ערשטע ארט גענומען רושעצקי (יודישער מאטאר-קלוב) אדורכמאכענדיג 461 ק.מ.

דאס צווייטע ארט פאפיעלאס (צ.ק.מ.) אדורכמאכענדיג 390 ק.מ.

אויף מאטאציקלען מיט קוישען, ביז 600 צ.צ.מ. האט דאס ערשטע ארט גענומען לעווין (יודישער מאטאר-קלוב) אדורכמאכענדיג ביז 600 קילאמעטער.

דאס צווייטע ארט גלאזער (יודישער מאטאר קלוב) אדורכמאכענדיג 600 ק.מ.

אויף מאטאציקלען מיט קוישען איבער 600 צ.צ.מ. האט דאס ארט גענומען פיטאווסקי (י.מ.ק.) אדורכמאכענדיג פון 606 ק.מ.

דאס 2-טע ארט האט גענומען פוקס (י.ק.ק.) אדורכמאכענדיג 461 מ.

ארום דעם פרייז פון רעדאקציע „נייער פאלקסבלאט" איז פארגעקומען א שטארק טער-ביסענער קאמף. עס האבען נעמליך גלייך זעהן צווי שען זיך די יודישע מאטאציקליסטען: לעווין, גלא-זער און פיטאווסקי, ווילענדיג פאר יעדען פרייז געוואונען די ווערטפולע מתנה. אלע דריי האבען נעמליך אדורכגעמאכט א גלייכע צאהל קילאמע-טער. ד.ה. צו 600 קילאמ.

עס איז איינגעארדענט געווארען א גורל. זוכה בגורל האט דער מאטאציקליסט יוסף פיטאווסקי.

פון אונזער זייט בעגריסען מיר דעם יודי-שען מאטאציקליסט, מחמת ער איז איינער פון די בעסטע און עלטסטע יודישע מאטאציקליסטען אין לאדז.

דעם פריז פארן עלטסטען מאטאציקליסט האט בעקומען סטאניסלאוו רובינשטיין, און דעם פריז פארן יונגסטען מאטאציקליסט האט גענומען פרייס פון יודישען מאטאר-קלוב.

אויסער דעם האבען בעקומען פריזען: גאלד-בערג, ראזען, ציגלער און בוזין.

* * *

דעם ארגאניזיר-קאמיטעט די ה"ה וואלף, פוקס, אלפערן, זשמיגראד און אקסענבערג. קומט א גרויסען דאנק פאר דער איינארדנונג פון מא-טאר-צוזאמענפאהר און פאר די זארגפעלטיגע בע-האנדלונג פון די יודישע מאטאציקליסטען.

ווינער „אוסטריא" פערשפילט אין לאדז

אוניאן-טורינג — עסטרייך 3:4 (1:2)

דער צווייטער מעטש פון דער רענאמירטער פוטבאל-דרוזשינע „אוסטריא" האט נישט ארויסגע-רופען קיין גרויס בעגייסטערונג צווישען די צושוי-ער, מחמת עס האט קיינער נישט גערעכענט, אז אוניאן וועט ארויס אלס זיגער, שלאגענדיג אוסטריא וואס פערנעהמט דאס דריטע ארט אין דער עסט-רייכישער מייסטערשאפט-טאבעלע מיט 4:3

צי האבען די געסט דערויף זיך מערדיגט? שווער דערויף צו ענטפערען. מחמת ווען זיי וואל-טען די גאנצע צייט געשפילט אזוי ווי די ערשטע 30 מינוט, וואלט דער רעזולטאט זיכער געווען אנ'אנדערער. די עסטרייכער זענען נעמליך אזעלכע שפילער, וואס האבען זיך נישט ליב צופיל אנצו-שטרענגען, איבערהויפט דעמאלט ווען עס איז נישטא קיין נויטווענדיגקייט.

אין די ערשטע 30 מינוט, ווען די עסטריי-כער האבען געשאסען א גאל דורך דעם אויסגע-צייכענטען קינערט, האט אוניאן לחלוטין גארנישט געהאט. וואס צו זאגען. די געסט האבען געהאט די איבערמאכט און האבען געטון, וואס עס האט זיך זיי נאר געגלוסט.

זיי האבען זיך געשפילט מיטן געגנער, דע-מאנסטרירדט א פרעכטיג שפיל, איבערגעבענדיג דעם באלעם פון איין שפילער צום צווייטען, ווייזענדיג די אמת'ע ווינער שולע, וואס מיר האבען צוריק מיט יאהרען געזעהן ביי „הכוח". דאס האט אבער נישט לאנג געדויערט, און 10 מינוט פארן ענדיגען די ערשטע העלפט האבען די טוריסטען פון בע-קצר'ס א שאס דערגרייכט א גאל, אויסגלייכענדיג אזוי ארום דעם רעזולטאט.

נאך דער פויזע, האבען די טוריסטען שוין אין די 4-טע מינוט דערגרייכט א צווייטען גאל פון שוויענטאסלאווסקיס א שאס. דאס האט נעמליך ארויסגעפיהרט די ווינער פון גלייכגעוויכט, זיי טוען אלץ מעגליכע צו דערגרייכען א נצחון, אבער אהן רעזולטאט. אזוי געהט ביז דער 23-ער מינוט ווען זיי דערגרייכען א צווייטען גאל געשאסען דורך קינערט'ן.

די טוריסטען שיסען קורץ פארן סוף ווייטער צוויי טויערן.

פון די טוריסטען האבען זיך אמבעסטען אויסגעצייכענט: מיכאלסקי, פראנקיס, כאינאצקי, שוויענטאסלאווסקי, קרושלאק און געקער.

פון די געסט: לודוויג, סינדלער, קינערט און ווערטעל. מיטן מעטש האט אנגעפיהרט דער שידס ריכטער ה' אטא.

לייכט-אטלעטישע קאמפען וועגען פוילישער מייסטערשאפט

שבת האבען זיך אין ווארשא אנגעהויבען די לייכט-אטלעטישע קאמפען וועגען פוילישער מייסטערשאפט. דער רעזולטאט פון ערשטען טאג איז אזעלכער:

100 מעטער לויף — ארלאווסקא — 13,2 סעקונדען, שיקארסקא — 13,4, קוואשניעווסקא — 13,8, וועלדלובנא און וואינארסקא — 14 סעק.

ווייט-שפרונג: וועגדלובנא — 4,73, קוואש-ניעווסקא — 4,66, שיקאזשאנסקא — 4,59, ארלאוו-סקא — 4,19 און וואינארסקא — 4,02.

דעם גרעסטען שאנס אויף צו געווינען די מייסטערשאפט האט די קוואשניעווסקא, מחמת זי האט א געזיכערט ערשט ארט אין ווארפען דיסק.

נארוועגער אפגעהאלטען א גרויסען נצחון ביי די לאדזער טעניס-שפילער

דער צווישען-שטעטישער צוזאמענטרעף פון טעניס-שפילער אסלא-לאדז, האט זיך פערענדיגט מיט א נצחון פאר די נארוועגער אין פערהעלט-ניש 0:5.

די נארוועגער האבען זעהר לייכט געווינען האבענדיג די גאנצע צייט די איבערוויכט איבער די לאדזער.

דאס איז אבער נישט קיין בעוויז פון זייער גרויסקייט, מחמת ביי א צוזאמענטרעף מיט די פוילישע מייסטער, וואלט דער רעזולטאט זיכער געווען א פערקעהרטער.

עס איז מעהר ווי זיכער, אז ביים קאמף וועגען דייוויס-בעכער וועלען זיי ליידען א מפלה.

אין דאפעל-שפיל האט דאס פארל שמידט-האנעס געווינען ביי די לאדזער גרוימאן-שרעדער 2:6, 1:6

אין איינצעל-שפיל האט האנעס געווינע ביי גרוימאנען 3:6, 1:6.

שמידט ביי שרעדערן 1:6, 2:6

(ווייטערדיגע ספארט-ידיעות זעה 8-טע זייט)

דער אריבער-פאראגראף 174

ר. איזראעל

שפאנענדער ראמאן פון דער איצטיגער היטלער צייט

בעהמע איז געקומען אין דער פאבריק מיט עט-ליכע מינוט שפעטער, ער האט שוין געטראפען העלען זיצען ביים ביוראַ־טיש און אדורכבלעטערען פערשידענע דאקומענטען.

— גוט מארגען, האט בעהמע העפליך געזאגט, געוויס דא א גרויסע אומארדנונג, אמת פריילין האמערשמידט?

— קיין גרויס ע אומארדנונג איז זיכער נישט פערהאן.

— וואס זאל מען טון, אז איך האב בשום אופן נישט געקענט אהערבעקומען קיין קוואליפיצירטע מענשען און דאס אלץ האט געמוזט אויף איך.

— כ'וועל זיך בעמיהען דאס אלץ אין ארדנונג צו ברענגען.

— געוויס איך פערלאז מיך דערויף.

העלען האט ווייטער סארטירט פערשידענע פאפירען און בעהמע האט אנגעהויבען אויפצוגעהמען אינטערעסאנטען. העלען האט מיט פערוואונדערונג געקוקט ווי אזוי בעהמע רעדט מיט מענשען, ווי אזוי ער פיהרט אדורך מסחרים.

— צו האנדלען אויף אזא אופן, האט העלען געטראכט, קען מען רואינירען דאס געשעפט אין פערלויף פון א גאנץ קורצע צייט.

איצט האט אבער העלען אומעטום געזוכט א זכות פאר בעהמען.

— ער איז נישט רוטיניערט, אבער ער וועט זיך איינארבייטען, האט זי זיך ווייטער גע'טענה'ט אליין פערטרייסטען, קלוג איז ער דאך גענוג און גער בילדעט אויך גענוג, נאר א ביסעל פראקטיק און א ביסעל מיין הילף און אלץ וועט ווידער זיין אין ארדנונג, די מלוכה צו ווארפען די אונטערנעהמונג האט געהערט, וועט נישט דערפון האבען קיין שאדען.

בעהמע האט איצט געהאט אנ'אנדערע זארג, ער האט געדארפט צוגרייטען העלען צו דעם, אז אין דער קאסע פון דער פאבריק פעהלט א גרויסע סומע געלד. ער האט נישט געטארט דערמיט ארויסרופען קיין סענסאציע, דאס בעהלען איז דער קאסע האט געדארפט זיין א געוועהנליכע זאך און צו דעם האט העלען געדארפט צוגעגרייט ווערען, אזוי ווי שטענדיג האט בעהמע דאס געטון אויף א כיטרען אופן, ער האט אנגעהויבען גאר פון אנ'אנדער עק.

— כ'האב אייער ענין אזוי ערלעדיגט ווי איך האב אייך צוגעזאגט.

— דהיינו? וואס פארא ענין האט העלען איי-בערגעפרעגט.

— איך האב אייך צוגעזאגט, אז אייער קוזין צוריק קיין דייטשלאנד וועט נישט האבען קיין שום קאנסעקווענצען און דאס האב איך איך ערלעדיגט, קייער וועט אייך מעהר נישט בעאונרוהיגען.

— דאס קען מען נישט וויסען, האט העלען געענטפערט.

— וואס מיינט איהר דערמיט צו זאגען?

— איך גלייב אייך, אז איהר האט געטון אלץ כדי מען זאל מיך נישט בעאונרוהיגען, אבער ס'-זענען דאך פערהאן נאך אנדערע אייגפלוסרייכע מענשען...

— האט אימיצער מיט אייך וועגען דעם גע-רעדט?

— איך האב היינט בעגעגענט די גרעפין העלדארף.

— האט זי מיט אייך גערעדט?

— יא

— אויף דער דאזיגער טעמא?

— יא, אייגענטליך האט זי זיך אלץ פערטיידיגט אז זי מישט זיך נישט אין פרעמדע ענינים און זי איז נישט אויסען אימיצען שלעכטס צו טון, אבער אזא פערטיידיגונג האט אויף מיר שטענדיג א פער-קעהרטע ווירקונג.

— וואס איז זי מיט אמאל געווארען אזוי דעמא-קראטיש? זי שטעלט זיך אב אין גאס און רעדט מיט יעדען איינציגען, מיט אייך האט זי געוויס אויך גע-רעדט וועגען דעמזעלבען וואס מיט אנדערע, זי האט זיך געוואלט דערוויסען וואס ס'עפעס זיך פריצי, נישט אמת?

— יא, כ'האב געהאט דעם איינדרוק, אז דאס איז ביי איהר געווען דער עיקר.

— א געוועהנליכע פראסטיטוטקע האט זיך בעהמע ארויסגעפלאפט.

העלען האט אויף דאס עקעלט

— נו יא, אז זי וויל א מאן פאר זיך איבער דער גאנצער וועלט, א מאן וועלכען זי וויל פאר זיך, און איהר האט דער גרעפין ווייטער ... פריצים אדרעס

— יא, האט העלען געזאגט, איך האב איהר געגעבען דעם אדרעס פון פריצין, ווייל זי האט מיך פערזיכערט, אז איהם וועט קיין שום שלעכטס נישט געשעהען.

— איהר האט זעהר שלעכט געטון העלען, האט בעהמע געזאגט, איהר קענט נישט די דאזיגע שלאנג, וועלכע הייסט קעטע פאן העלדארף. ס'איז אבסאלוט נישט פאר אייער טובה וועגען, אז פריצי זאל זיך אומקעהרען קיין דייטשלאנד.

— און איהר האלט, אז ער וועט צוריק-קומען?

— אויב די גרעפין העלדארף וועט דאס וועלען, וועט ער צוריקקומען, זי האט דעם כוח איהם צו צווינגען דערצו.

— איך האב זי נישט געקענט אויך אזוי פיל אז איך זאל אפילו טראכטען, אז זי האט מיר גע-וואלט ארויסנארען דעם אדרעס פון פריצין.

— איבריגענס, האט בעהמע א מאך געגעבען מיט דער האנד, וועלען מיר נישט איצט רעדען וועגען דעם וואס ער קען געשעהען, איך האב מיט אייך אנגעהויבען צו רעדען וועגען א גאנץ אנדערען ענין, וואס איז א ביסעל אייניגע ארבייט, וועלכע איהר הויבט אן צו טון?

— איך וויס באך אליין נישט, איך וויל זיך נאך ארומקוקען, אבער איך האלט, אז דאס ערשטע וועט זיין אין ארדנונג צו ברענגען די קאסע, וועלכע ווי איך זעה איז זעהר פערנאכלעסיגט.

— איך האלט אזוי, האט בעהמע מיט דיין גאנצער כיטרעקייט געזאגט. די קאסע דארף מען ברענגען אין ארדנונג, נאך דערצו...

— וואס איז נאך געשעהען?

— איך וויס נישט, צי איך קען שוין האבען דעם צוטרוי צו אייך און וועגען דעם דערצעהלען

— אויב איהר האט נישט קיין צוטרוי צו מיר איז איבריג מיין ארבייט אויף אזא פעראנטווארטלי-כען אמט, גיט מיר בעסער אנ'אנדער ארבייט, א געוועהנליכע, א פשוטע

— נו, גוט, איהר האט זיך שוין בעליידיגט, איך וועל אייך זאגען, אין קאסע וועט געוויס פעהלען א גרעסערע סומע געלד

— פארוואס?

— אט דאס איז די פראגע, אויף וועלכער איך קען נישט געבען קיין ענטפער יעצט איינציגען, אבער ווען איהר האט זיך שוין בעליידיגט, וועל איך אייך יא זאגען דעם אמת, ס'איז געווען א געהיימער צירקולאר, אז די אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען איבערגענומען געווארען פון נישט ארי'ער, זאלען בעשטימען געוויסע סומען פאר דער נאצי-פארטיי, פערשטעהט זיך, אז איך האב דעם דאזיגען צירקו-לאר זעהר פינקטליך אויסגעפיהרט און איבערגעשיקט איינמאל 50 טויזענט מארק, דאס צווייטע מאל א סומע פון 20 טויזענד מארק. ס'פערשטעהט זיך אויך, אז אויף די דאזיגע סומען זענען קיין קוויטונגען נישט פערהאן און אז דאס אלץ דארף בלייבען אין דער גרעסטער געהיימניש. דעריבער האב איך זיך געוואקלט איך דאס איבערצוגעבען, איצט דארפט איהר געפינען אנ'אופן ווי אזוי די דאזיגע צוויי סומען אדורכגעפיהרט ווערען דורך די ביכער אזוי אז ס'זאל קיין ספק דעריין נישט בלייבען, איך האלט אז איהר וועט דאס קענען אדורכפיהרען אויף דעמ-זעלבען אופן ווי למשל היינריך זאקס האט אדורכ-געפיהרט פערשידענע פיקטיווע סומען, אז ער זאל דארפען צאהלען וואס ווייניגער שטייערען

— דאס איז נישט אמת, הער לייטענאנט, דאס איז נישט אמת, היינריך זאקס, אפילו ווען ער איז א יוד, האט דאס קיינמאל נישט געטון, איך קען דערויף עדות זאגען, ווייל איך בין געווען אויסגע-צייכענט בעהאוועגט אין דעם אופן ווי אזוי זיינע ביכער זענען געפיהרט געווארען, איבריגענס זענען דאך אלע ביכער דא פערהאן און מ'קען זיך דערפון לייכט איבערצייגען

— אהא, איהר האט נאך סענטימענטען פאר דעם דאזיגען יוד

— ניין, קיין סענטימענטען האב איך נישט מעהר פאר איהם, האב איך זיך איינמאל פאר אלעמאל דערצידירט פאר אונזער פראגראם, האב איך אויס געוואורצעלט ביי מיר אלע סענטימענטען, אבער דער אמת איז טאקע מען דאך נישט אפלייקענען

(פארטזעצונג קומט)

ציַיטונג און בוך אין ראַטען-פאַרבאַנד

דער ראַטען־פאַרבאַנד דרוקט 36 מיליאָן ציַיטונגען א טאָג. עס מאַכט אויס אַ ציַיטונג אויף יעדע פינף איַינוואוינער. דער דערגרייכטער טיראַזש קלעקט אָבער נישט און האַלט אין שטייגען. באַזונדערס איז דאָס דערגרייכט געוואָרן אין די לעצטע יאָרן דורך דעם אַבסאָלוטן ליקווידירן פון עלנט. פון עלף און אַכציג פּראָצענט אַנאַלפאַבעטן אויף יעדע הונדערט רעקרוטן ביזן 17. יאָהר, זענען צום צווייטן פינפיאָהר פאַרבליבן בלויז דריי אויף הונדערט, וואָס קענען נישט לייענען און שרייבן. די איבעריגע 97 האַלטן זיך און אין לערנען. נישט נאָר אַלע לייענען ציַיטונגען, נאָר אַלע שרייבן אין די ציַיטונגען. עס איז אויסגעהאָדעוועט געוואָרן אַ מעכטיגע אַרמיי פון אַרבקאָרן און דאָרפלאַרן, וואָס זייערע קורצע קאָרעספּאָנדענצן זענען אָפּט וויכטיגער פון מאַנכע לייט־אַרטיקלען פון פּראָפעסיאָנעלע זשורנאַליסטן. עס שרייבן אין די ציַיטונגען טרעסט־דירעקטאָרן, איַינזשעניערן, אַרבייטער און פויערים.

די ציַיטונגען ערשייַנען נישט בלויז אין די רעדאַקציעס, נאָר אויך ביי די פאַבריקן און זאַוואָדן, אין די קאָלווירטן און ביי די מט"ס (מאַשין־טראַקטאָר־סטאַנציעס) — די אַזוי גערופענע פּיל־טיראַזשקעס — אונטער דער ערד און איבער דער ערד; אין די שאַכטעס און אויף אעראָפּלאַנען (דער לופט־גיגאַנט „מאַקסים גאָרקי" דרוקט אַן איגענע ציַיטונג). ציַיטונגען און זשורנאַלן ווערן געדרוקט פאַר דער יוגנט און קינדער. די שרייבער זענען דאָס רוב די קינדער גופא.

די פּרעסע טראָגט אַן אַנדער כאַראַקטער ווי ביי אונז. דער גאַנצער רעדאַקציאָנעלער טייל פון אַ ציַיטונג רעדט וועגן די דערגרייכונגען און דורכפאַלן אויפן געביט, וואָס אויף איהם ווערט איצט דעם מאָמענט געקעמפט: צי פאַר אויספירן דעם פּערדיי־פּלאַן איבער אַראָפּנעהמען די תבואה פון די פעלדער, צי פאַר דיפערענצירען די לוינען אָדער פאַרבעסערן די בעשפייזונג, פאַר הייבן די קוואַליטעט אָדער אָפּהיטן דעם „מאַלאָדניאַק" (יונגע בהמות) דער לאָזונג איז — זעלבסט־קריטיק. מען דאַרף אָפּען מודה זיין און אויפזוכען די אייגענע דורכפאַלן און זיך אַנשטרענגען, וואָס שנעלער זיי צו ליקווידירען. דאָס גרעסטע פאַרברעכען אין ראַטענפאַרבאַנד איז פאַרניכטען אָדער פאַרשווענדען געזעלשאַפטליך אייגענטום. עס דראָהט דערפאַר ביז טויט־שטראָף אייבשליסליך. אַלע זענען מחויב דאָס צו היטען און איבערגעבען דער מאַכט די פאַרברעכער. אין די צענטראַלע און לאָקאַלע ציַיטונגען קומען אָן טויזענדער בריף מיט אָנקלאַגעס און קלענערע אָדער גרעסערע רעוועלאַציעס. אין וויכטיגער וויכטיגע פאַלן קאָנטראָלירט די ציַיטונג אַליין, רופט די קאָמפּראָמיטירטע צו איַינזונג און ווערט דער פעהלער זאל פאַרריכט ווערען. אין ערנסטערע פאַלן ווערט צו דער קאָרעספּאָנדענץ צוגעגעבען אַ „בעמערקונג פון דער רעדאַקציע", „כאַוועך פּראָקוראָר, צו איַיער אויפמערקזאַמקייט" און עס העלפט, אַזאַ פאַל איז נישט לאַנג געשעהן מיט אַ פאַר ווירטשאַפטלער פון „כאַזיאַיד פלאָדאָווישטש". וואָס האָבען פאַרמאַלעוועט אַ היבשע פאַר הונדערט קאַסטענס אַפּעלסינען, כערטיקעס, ווייַנען און אַנדערע געשמאַקע זאַכען.

אין די „פּילטיראַזשקעס" ווערט געשריבען וועגען אַלע פראַגען פון אייגענעם וואַרשטאַט און וועגען אַלגעמיינע פראַגען. אין „דיפּ" (דאָנבאַס אין פּיאַרעגבאַט), דעם אָרגאַן פון אויטאָמאָביל-זאַוואָד

א. ז. פון סטאַלין געהייסן מען אַלץ, וואָס איז שייך דער בעהערשונג פון דער אויטאָ־בויטעכניק. אין „רעזינשטשיק", וואָס גייט אַרויס ביים זאַוואָד „קאַוטשוק" — וועגען די פאָרשונגען און עקספּערימענטען צו בעקומען סינטעטישען קאַוטשוק. וואָס זאָל קענען פאַרבייטען דעם נאַטירליכען, וועלכער פעהלט אין ראַטענפאַרבאַנד.

די פּילטיראַזשקע פון דער רויטפּעיקער „טריאָכגאָרקאַ" (טרעכגאָרנאַיאַ מאַנופאַקטוראַ) איז צום היינטיגען פרעסטאַג, דעם 6־טן מאַי — דער יאָהרסטאָג פון ערשטען גומער אומגליק „שראַוואַ". (וואָס מ'האָט הייַיאָהר ספּעציעל פייערליך געפּראַוועט, צוליב דער בייַער ראַציאָנאַליזאַציע־מאַשין, וואָס ציהט אַז דעם דריטהאַלבענמיליאָניגען טיראַזש פון דער ציַיטונג אין קנאַפּע דריי שעה) אַרויס מיט אַ ספּעציעלען נומער. אויף דער ערשטער זייט פון יעדען עקזעמפּליאַר זענען געוועזען איַינגעקלעבט בונטע מוסטערן פון די שטיף־סחורות, וואָס די טריאָכגאָרקאַ אַרבייט אויס — אַ היבשע קאָלעקציע.

אַ ציַיטונג קאָסט 10 קאָפּיקעס. דער גרעסטער טייל ציַיטונגען זענען פרימאָרגען־ציַיטונגען. זיי בעוויַיזען זיך אָבער אין גאַס און קומען אָן צו די אַבאָנענטען נישט פריהער ווי האַלב 8 אָדער 8 פריה.

* * *

וועגען סאָוויעטישע ביכער איז ביי אונז אַ סך מעהר בעוואוסט ווי וועגען סאָוויעטישע ציַיטונגען, ווייל ציַיטונגען זענען פאַרבאָטען און ביכער דערגרייכען טיילווייז צו אונז. די, וואָס לייענען ווייסען אַז אַ סאָוויעטישער בוך לאָזט זיך לייענען. ס'איז אַ בוך, וואָס האָט אַ שייכות מיטן לעבען — ער איז געשריבען מיט געזונדען רעאַליזם.

דער סאָוויעטישער שרייבער האָט זייער גרויסע פּריווילעגיעס, נאָר דערפאַר ווערען איהם געשטעלט גרויסע פאָדערונגען. ער דאַרף אַרבייטען און קען זיך נישט אַרויסדרייען. ווען ער שטעלט נישט צו זיין צוגעזאָגטע אַרבייט צו דער צייט, קומען צו איהם זייַנע לעזער אהיים און מאָהנען. ער קען אַרומפאָהרען אומזיסט, בעקומט אַלע ביכער און מאַטעריאַלען, וואָס ער בעדאַרף, ער ווערט גוט פאַרזאָרגט און בעצאָהלט, אָבער — פאַר אַ ברייט און פאַר גוטער אַרבייט. מען דערציילט אַנב

אַ וויץ, אַז דער ראַטענפערבאַנד איז דאָס רייכסטע לאַנד אין דער וועלט, ווייל טאָמער איז דאָרט דאָ אַזוי ביקורי (העמאַן) פערדינט ער אַזוי איבער 10 טויזענד רובעל אַ יאָהר. דער „פערבאַנד פון די סאָוויעטישע שרייבער" (סס"פ), וואָס אָרגאַניזירט זיך איצט און וואָס האָט אַלס ערשטען מיטגליד אָנגענומען מאַקסים גאָרקין, ערלויבט לויט'ן סטאַטוט אַריינצונעהמען נאָר אַזוינע שרייבער, וואָס צייכענען זיך מיט עפּעס אויס אין דער ליטעראַטור, וואָס טראָגען אַריין עפּעס נייעס מיט זייערע שרייבען און וואָס אַרבייטען סיסטעמאַטיש. שוין אַזוי געווען דערפון, וואָס דער סטאַטוט פאָדערט, אַז דער שרייבער „זאָל שטיין אויף דער פּלאַטפאָרם פון סאָוויעטישען רעזשים און אַנטיילנעהמען אין דעם סאָציאַליסטישער בוי־אונג". נישט איין קרבן איז געפאַלען אין דעם דאָזיגען קאַמף מיט בראַק אין דער ליטעראַטור. נישט איין אויטאָר איז פערבליבען מיט זיין איין־און־איינציגען דורכשניטליכען חיבור אָהן קיין שום פּערספּעקטיווען ווען עס איז ווידער צו געניסען פון דעם שמאַלציגען ליטעראַטען־פּאַספּאָרט.

אַ גוטער בוך אין ראַטענפערבאַנד צוגייהט זיך אין צעהנדליגער און הונדערטער טויזענטער עקזעמפּליאַרען. מען לייענט נישט אָבי־וואָס, מען איז מבינים. דערפאַר טאַקע האָט מען זיך גענומען צו די בראַקמאַכער. מיט אַ גוטען בוך שיידט מען זיך אַפילו נישט ביים צפון־פּאָלוס. שמאַלאַכאָוו'ס „פּאָדניאַטאַיאַ צעלינאַ" (צעאַקערטע רוי־ערד) האָט פראָפ. אָטאָ שמידט פאַרגעזען פאַר זיין לאַגער, ווען די האָבען זיך געהאַלטען אויף אַ צעשפּאַלטענער איַיזקריע. דער קולטור־האַרשט איז געוואַלדיג, אַז איהר קומט אַריין אין ביכער־קראָם מיט אַ לאַנגע צעטעל ביכער פון פערשידענע געביטען, איז דער גרעסטער טייל אויספערקויפט. מען מוז אָפּט פאַרויס אַ בוך אַבאָנירען, כדי זיך דערשלאָגען אַן עקזעמפּליאַר. נישט לאַנג איז אַרויס דער ערשטער טייל פון אַ צווייבענדיגען אויספיהרליכען דייטש־רוסישען ווערטער־בוך — האָט ער זיך אין פרייען פערקויף גאָר נישט בעוויזען. די גאַנצע אויפלאַגע האָט מען געצייכענט. אַ פרישער ראָמאַן פון יאַקאָוו איליין (נישט לאַנג געשטאָרבען, נישט בעוויזענדיג אַליין צו פער

ענדיגען די לעצטע קאַפּיטלען) „דער גרויסער קאָנוועיער", וואָס איז אַרויס אין אַ ביליגער אויסגאַבע פון „ראָמאַן־גאַזעטאַ" צו 50 קאָפּיקעס, איז צוגאַפּט געוואָרען. ביים דערשיינען פון צווייטען טייל, איז אַ וואָך אַרום, איז שוין פון ערשטען טייל נישט געבליבען בוכשטעבליך קיין איין עקזעמפּליאַר. איך האָב זיך באַגעגענט אין 14 ביכערלייען אין אַ ריזיגער שטוב. דאָס זעלביגע איז מיט אַזוינע ביכער ווי איליאַ ערענבורגס „דער צווייטער טאָג", נישט געקריגען און צום סוף אויסגעקראָגען אויסגעצוייטער טאָג" אָדער ברונאָ יאַשענקיס „דער מענש בייט די פעל". אַ ווי סענשאַפטליך בוך וועגען אַרויס בעקומען וואָלפראַם און מאָליבדען (זעלטענע מעטאַלען, וואָס ווערען גענוצט צו עלעקטרישע לעמפּלען) איז אַרויס אין דעם מחבר'ס אָפּוועזענהייט. ווען דער מחבר האָט זיך צוריקגעקעהרט פון אַ „קאָמאַנדיראָווקע" האָט ער שוין זייַנע אומזיסטע 25 אויטאָר־עקזעמפּליאַרען פאַרשפּילט. ער איז געווען צופריעדען, וואָס מ'האָט איהם דערלאַנגט איין עקזעמפּליאַר פאַר זיין פּריוואַטע ביבליאָטעק.

אין ראַטענפערבאַנד זענען פאַראַן אומציילגע עפענטליכע ביבליאָטעקען, קלובען און שולען, וואָס זענען מאַכען אָפּנעהמער פון דער בוך־פּראָדוקציע. אַ חוץ וואָס יעדער פּריוואַטער מענש שאַפט זיך אַן אַ היבשע צאָהל ביכער, ביכער קאָסטען זעהר ביליג; טייערע זענען לוקסוס־אויסגאַבען, וואָס מ'קען אגב לייכטער בעקומען, געדרוקט ספּעציעל אויף עקספּאָרט. ווי למשל, די אויסגאַבע „אַקאַדעמיא". אין יעדער מאָסקווער ביכער־קראָם „אָגיז" (פעראייניגונג פון מלוכה־פערלאַגען) קען מען קריגען ביכער אין מעהרערע שפּראַכען. אין „אינטערנאַציאָנאַלען בוך" אויף טווער־סקאַיאַ פערקויפט מען בלויז פרעמד־שפּראַכיגע ביכער: איידיש, פּויליש, טשעכיש, פראַנצויזיש, דייטש, כר בעריש א. אזוי. וו.

אַ דוחק איז אויך אין נאָטען. שאָסטאַקאָוויטשעס מוזיק איז נישט צו בעקומען. די שלאַגערס און טענץ, וואָס האָבען זיך איצט דורכגעשלאָגען אין ראַטענפערבאַנד דרוקען זיך אין 5, 10 און 50 טויזענט עקזעמפּליאַרען. דערפאַר די מאַסען־לידער ווערען געדרוקט צו 500 טויזענט און מעהר, ווייל דער לאָזונג איז — זאָלען מיליאָנען מענשען בעהערשען דאָס מאַסען־ליד.

Dr. Wołkowyski

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

ציגעל - גאַס 11, טעל. 238-02

נעהמט אָן אין הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע

נעמט אָהן פון 8–12 בייטאָג, 4–6 און פון 7–8.

Dr. HELLER

ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע

8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוונט, זונטאָג פון 11–2 מיטאָג.

פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.

אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזן

רעפּרעזענטאַנץ-טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי" ציגעל-גאַס 27 טעלעפאָן 112-25

דירעקציע: דור צעלמייסטער.

גאַסטשפּילען פון דעם גרעסטען אַמעריקאַנער סטאַר, דער שטאָלץ פון דער אָפּערעטע, דעם ראָמאַנטישען ליבהאָבער און זינגער

מיכאל מיכאַלעסקאָ

היינט, מאָנטאַג, אָנהויב 8.30 אָוונט פּינקטליך, ענדע פאַר 11.

היינט מאָנטאַג, 8.30 אָוו. גרויסע הנחה און פאָלקס-פאָרשטעלונג

אַלע בילעטען אין פּאַרטער נאָר 1 זל.

אויף די אונגעצאָהלטע בריף און פאַרלאַנגען פון לאָדזער טעאַטער-עולם ווערט געגעבען נאָר 1 מאָל מיט מיכאל מיכאַלעסקאָ אין דער טיטעל-ראָלע דאָס וועלט-בערימטע לעבנסבילד

דער תלמיד חכם

לעזט ווער שפּילט: מייבלום — יהושע טומאַן, סאָפיע — ראָזאַ סאַנדלער, גרונין — מרדכי שאַראָווסקי, מאָטעל — ישעיה צווייליך, חייקע — לאָלאַ יאַקובאָוויטש, מרדכי נאַז — יעקב פישער, צמח למדן — שלמה קוטנער, זעלדע — חנה לעווין, אַלטער — תלמיד חכם — מיכאל מיכאַלעסקאָ, רודניק - גרשון לעמבערגער

דאָס לעבען פון קאַרליקעס

פון נ. גרינבלאַט

(4

טליכע שפּעטער האָט זי איהם אָנגעוואַרט ביי זיין האָטעל און מיט טרעהרען אין די אויגען איהם מודיע געווען, אַז זי שוואַנגערט. דער קאַרליק איז אָבער אויך פון דעם נישט נתפעל געוואָרען. ער האָט זיך געגעבען אַ דריי אַוועק פון איהר און פאַרשוואונדען אין דעם געדרענג פון מענשען. אויף מאָרגען האָט עלסי בעקומען פון איהם פופציג דאָלאַר און אַן אַדרעס פון אַ דאָקטאָר, וואָס מאַכט אומליגאַלע אָפּעראַציעס. דער קאַרליק איז, אָפּנים, געווען היבש דערפאַרען אין אַזוינע זאַכען.

דער קאַרליק איז דערנאָך אַוועקגעפאָהרען קיין ניו־יאָרק מיט זיין טרופּע און געמיינט, אַז ער איז שוין פטור פון עלסי'ן, אָבער עלסי האָט גאָרנישט געהאַט בדעה איהם אַזוי לייכט אָפּצולאָזען. דורך אַ טעאַטער־זשורנאַל איז זי דערגאַנגען, אַז ער שפּילט אין באָפאַלאָ, איז זי אַוועקגעפאָהרען אַהין.

איז איין אויפפיהרונג, ווען דער קאַרליק קאַרל איז אַרונטער פון דער ביהנע, איז ער אַריינגעפאַלען גלייך אין די גרויסע אָרעמס פון גענץ צוויי גרויסע, דיקע פּאָליציי־לייט זענען געקומען איהם אַרעסטירען און אויף דער קלאַגע פון האָבען פאַרפיהרט די שעהנע, הויכע עלסי מאָנסין.

דער סוף איז געווען, אַז זיי האָבען בידע חתונה געהאַט, כאָטש דער ריכטער האָט אונטערגעוואונקען מיט'ן אויג, בעת ער האָט דורכגעפיהרט די צערעמאָניע. זיי האָבען אַ קינד, אַ זוהן, קאַרל דזשוניאָר, וועלכער איז איצט זעקס יאָהר אַלט. ער איז שוין אַ היבש ביסעל העכער פון זיין טאַטען. ער לעבט מיט זיין מוטער אין אַ הויכער

ווילע אויפ'ן רהיין, וואוהין דער קאַרליק קומט אַרונטער אויף אורלויב.

דער קאַרליק קאַרל איז געקומען צום שכל, אַז די בעסטע זאַך אויף דער וועלט איז צו האָבען אַן אייגענע היים און צו לעבען מיט'ן ווייב און קינד. ער וואַרט ביז ער וועט אָנקלייבען נאָך אַביסעל געלד, וועט ער זיך צוריקציהען פון דער ביהנע און אויסלעבען זייַנע יאָהרען אויף זיין פאַרם לעבען רהיין.

אָבער נישט אַלע קאַרליקעס זענען דאָס אַזוי הצלחה'דיג צו דערוואַקסענע מענשען. אַ סך פון זיי פיהלען זיך פעראַכטעט, דערשלאָגען, געפאַלען און זוכען אויסצומיידען צונאָהענטע פערזענליכע קאָנטאַקט מיט מענשען פון נאָרמאַלער גרויס.

דאָס איז איינס פון די אורזאַכען, פאַרוואָס אַ יודישער קאַרליק, פרענק האַלפּער, וויל נישט חתונה האָבען. ער האָט אויסגעמיטען די בעקאַנטשאַפט פון גרויסע פרויען, פונדעסטוועגען האָט ער זיך נישט אויסגעהיט און זיך פאַרט פערליבט אין אַ שעהן מיידעל. דאָס מיידעל וואָלט מיט איהם חתונה געהאַט, ווייל זי האָט איהם אויך ליב געהאַט, האָט זיך אָבער פרענק האַלפּער בעדענקט, אַז נאָך דער חתונה וועלען קומען קינדער, וועט ער האָבען אַ שטוב מיט גרויסע מענשען, וואו ער וועט זיין איינער אַ קאַרליק, איז שוין בעסער נישט חתונה האָבען. און אַזוי איז פרענק פערבליבען אַן אַלטער בחור.

די טראַגעדיע פון אַ קאַרליק אַ טאַטע, ווען ער האָט אַ גרויסע, שעהנע טאָכטער, האָט איבערגעלעבט אַ קליין מענשעלע מיט'ן נאָמען אויסלאַנדער.

ער איז אַ געבוירענער אין דייטשלאַנד, און זיין פאָטער איז אַזוי געווען אין כעס אויף איהם פאַרוואָס ער איז אַ קאַרליק, אַז ער האָט איהם אָפּגעגעבען צו אַ חברה וואַגאַבונדען־אַקטיאָרען, אָדער גיכער קונצמאַכער, וואָס זענען דורכגעפאָהרען זיין שטעטעל. ער האָט פון איהם מעהר נישט געוואָלט הערען.

אויסלאַנדער האָט זיך אַנגעליטען אַמת'ע שקלאַפערייַ די ערשטע יאָהרען, וואָס ער איז אַרומגעפאָהרען מיט יענע לייט. נישט נאָר האָבען זיי איהם אויסגענוצט צו מאַכען געלד מיט איהם, נאָר זיי פלעגען איהם נאָך שלאָגען, אָפּלאַכען פון איהם און זיך סתם רייצען מיט איהם. צו פערצעהן יאָהר האָט אויסלאַנדער זיך אַנגעגנב'עט פון זיי און אַנטלאָפען קיין בערלין. דאָרט איז ער אַוועק צו אַ זייגערמאַכער און זיך גענומען לערנען די מלאכה. מיט דער צייט איז ער געוואָרען אַ גוטער פאַכמאַן, ווייל זייַנע קליינע הענטליך האָבען זיך גוט אויסגעטויגט פאַר די קליינע שרייפלעך און שפּרונזשינעס פון די זייגערלעך. מיט דער צייט איז ער אַוועק קיין אַמעריקע, געהייראַט און זיך בעזעצט אין שיקאַגאָ.

דאָרטען איז איהם גראָד גוט אַוועק. ער האָט געאַרבייט ביי אַ זייגערמאַכער, שעהן פערדינט און זיך געלעבט רוהיג און בעקוועם. זיין פרוי האָט איהם געהאַט אַ קינד, אַ טאָכטער, און ער גאָר געווען איינער אַ גליקליכער, אָבער פיר יאָהר נאָך דעם געבורט פון זיין טאָכטער, איז זיין פרוי געשטאָרבען.

ער איז געבליבען אַליין מיט אַ פיר־יאָהריג קינד, און ער האָט אַ צווייטען מאָל נישט געהייראַט. ער האָט צו שטאַרק ליב געהאַט זיין ערשטע פרוי און ער האָט אויך נישט געוואָלט, אַז זיין טאָכטער זאָל האָבען אַ שטיפמוטער. אַליין געווען אַ טאַטע, און אַ מאַמע און איהר אויפגעהאָדעוועט אויפ'ן שענסטען און בעסטען.

ער האָט צוגעקוקט ווי זי וואַקסט איהם אַריבער, ווי זי ווערט גרעסער, העכער, ברייטער, און ווי זי ווערט שעהנער אַלץ. מעבר קאַרליק

אַנטקעגען איהר. ער האָט איבער איהר געציטערט און געזוכט אויסצומיידען מיט איהר נישט צו געהן אין גאַס, ווייל ער ווייסט ווי די קינדער פון קאַרליקעס שעהמען זיך געזעהן צו ווערען מיט זייערע עלטערען און ווי זיי האָבען פיינט זייערע עלטערען פאַר דעם, וואָס זיי זענען קאַרליקעס, פונקט ווי זיי וואָלטען דאָ אַליין געווען שולדיג דערין.

צו 22 יאָהר איז זיין גרויסע, הויכע, שעהנע טאָכטער אַרומגעגאַנגען מיט אַ יונגענמאַן אין וועלכען זי האָט זיך ערנסט פערליבט. זי האָט דעם יונגענמאַן פערבעטען צו זיך אַהיים, אָבער זי האָט קיין האָרץ נישט געהאַט צו זאָגען איהם, אַז איהר טאַטע איז אַ קאַרליק.

דער יונגערמאַן איז געקומען צו דער טיר און אָנגעקלונגען. דער קאַרליק איז געגאַנגען עפענען די טיר. ער איז נאָך געגאַנגען אַהין אַ רעקעלע פון קאָמוויל האָבען אַרויסגעשטעקט די ברעקלעך העמד־אַרבעל און אויפ'ן שטערען האָט ער געטראָגען ברילען. דאָס האָט איהם געמאַכט נאָך קאָמישער אויסזעהן.

דער יונגערמאַן, נישט־וויסענדיג פון גאָרנישט, האָט זיך שטאַרק צולאַכט, ווען ער האָט אַנגעקוקט דעם קאַרליקעל, וואָס האָט איהם געעפענט די טיר. די טאָכטער איז באַלד צוגעלאָפען, געוואָלט פערטיידיגען איהם. אויסלאַנדער האָט איהר אָבער געגעבען אַ וואונק, אַז זי זאָל גאָרנישט זאָגען. ער האָט עפּעס געזאָגט דעם יונגענמאַן און איז אַרויס פון שטוב.

ער האָט געמיינט, אַז אפשר וועט זיין טאָכטער וועלען פערלייקענען איהר טאַטען, אבי נישט צו פערלירען דעם יונגענמאַן, וועמען זי האָט ליב, אָבער וויַנציגסטענס נישט צו שטערען איהר גליק מיט דעם, וואָס איהר געליבטער וועט וויסען דעם פלעק אין איהר משפחה, אָבער די טאָכטער איז געווען צו איידעל פאַר דעם.

זי האָט בעסער גאָרנישט געהייראַט, זי האָט געפיהלט, אַז זי טאָר נישט אַוועק פון איהר טאַטען, ביי וועמען זי איז דאָס גאַנצע לעבען.

(ווייטער מאָרגען).

ספארט-בעוועגונג

(ענדע פון ד"ע" 6-טער זייט)

טעניס-מעטש פוילן—דענעמארק 1:3 לטובת פוילען

אין צווייטען טאג פון טעניס-מעטש פוילען-דענעמארק האבען זיך געטראפען העבדא—אולריך. העבדא איז געווען זעהר גוט, איז געווען שנעלער פון געגנער און געווינען די דריטע ראנדע 6:2.

דער אלגעמיינער רעזולטאט פון צוזאמענטרעף העבדא-אולריך איז: 6:1, 10:8, 6:2.

אנ'אויסערגעוועהנליכע איבעראשונג האט געבראכט דער צוזאמענטרעף צווישען יענדזשיעווסקא—קראהווינקעל. ביידע האבען נעמליך פערלוירען די מארם. לכתחלה געלונגט די יענדזשיעווסקא'ן ענערגיש צו אטאקירען און צו פיהרען 2:1 און 4:2, אבער די קראהווינקעל גלייכט באלד אויס דעם רעזולטאט. די יענדזשיעווסקא'ן געלונגט נאכאמאל זיך אויפסניי ארויסצורוקען פיהרענדיג 5:4, אבער צום סוף געווינט קראהווינקעל 4:6.

אין דאפעל-שפיל האט דאס פוילישע פארל טלושטשינסקי—העבדא געווינען ביי די דענעמארקער אולריך—פלוגמאן: 6:2, 2:6, 2:6. נאכדעם שפיטיגען צוזאמענטרעף איז דער רעזולטאט פוילען-דענעמארק 1:3 לטובת פוילען.

לאדזערין גענומען די מייסטער-שאפט פון פינף-קאמף

דעם מייסטער-טיטעל אויף לייכטאטלעטישע פינף-קאמף האט גענומען קוואשניעווסקא פון לאדזער ל.ק.ס. דערגרייכענדיג 22 פונקטען.

פוסבאל

חשמונאי — משארני 1:0

דער מייסטער-טיטעל פון דער קרייז-ליגע האט גענומען חשמונאי (לעמבערג).

ווארשא — ה.צ.פ. 2:3

פריינשאפט-מעטש

שלעזיען — נאפשור 1:4

צוליב די קליינע צאהל פונקטען, וועט די דעצידירענדע מעטשען פארקומען קומענדיגען זונטאג.

וואסערבאל

ע.ק.ס. — לעגיא (ווארשא) 0:5

וועגען מייסטערשאפט פון פוילען

טור — לעריא (2:0), 3:3

נעכטען איז פארגעקומען א פוסבאל-מעטש וועגען איבערגיין אין „א" קלאס. דער דאזיגער נצחון איז אנ'איבעראשונג.

ליבערטאס — פאלאניא 4:3

אין ווארשא איז פארגעקומען א מעטש צווישען ליבערטאס (ווין) — פאלאניא וואס האט זיך געענדיגט מיט א נצחון פאר ליבערטאס (4:1) 4:3 די טוירען פאר פאלאניא האבען דערגרייכט: 1) צעשעווסקי II (2 טוירען) און העריש 1 טויער.

ראד-מייסטערשאפט אויפן טאר

אויפן ראד מייסטערשאפטס-מעטש אויפן טאר האט גענומען די מייסטערשאפט און דאס ערשטע ארט פוש (ווארשא) דאס 2-טע ארט מאיעווסקי (ווארשא), די לאדזער זענען נישט צוגעקומען צו דער מעטש.

לעגיא—ליבערטאס 1:3

שבת איז אין ווארשא פארגעקומען א פוטבאל-מעטש צווישען „לעגיא" און ווינער „ליבערטאס", וועלכע האט פארשפילט צו לעגיא 1:3 (1:1).

די ווינער האבען זיך גארנישט שלעכט פרעזענטירט, ארויסווייזענדיג א שטארק טעכנישען צוזאמענשפיל, זיי האבען געליטען א גישט-פערדינטע מפלה.

אין דער ערשטער העלפט האבען די ווינער דערגרייכט א גאל דורך דעם רעכטען פליגעל באדושאק, באלד דערויף האט ליפאקאווסקי אויסגעגלייכט דעם רעזולטאט.

אין דער אנדערער העלפט דערגרייכט לעגיא אין דער 7-טער מינוט דאס צווייטע טויער ווייטער דורך ליפאקאווסקין און שוין הארט ביים סוף שיסט נאוואק א דריטען גאל.

ענגלאנד — אמעריקא 2:0

דער ערשטער טאג פון מעטש וועגען דיוויס-בעכער צווישען ענגלאנד—אמעריקא האט זיך געענדיגט 2:0.

פוילען—דענעמארק 3:4

יאקובזאהן בעזיגט וויטמאנ'ען, טארלאווסקי (פוילען) בעזיגט אולריך'ן, און דאס פארל קראכע-פינקעל — פלוגמאן האבען בעזיגט דאס פוילישע מייסטער-פארל יענדזשיעווסקא—העבדא.

„טור-דע-פראנסע"

דער ציקליסטען-טור איבער פראנקרייך, האט זיך נאך א חודש צייט היינט פערענדיגט מיט א נצחון פון פראנצויז מארגאן פאהרענדיג 147 שעה 13 מינוט און 48 סעקונדען.

דאס 2-טע ארט האט פערנומען דער איטאליענער מארטאנא. 147 שעה 41 מינוט 28 סעקונדען. דאס ערשטע ארט האט פערנומען פראנקרייך.

OGŁOSZENIA TELEFONICZNIE

121-36

lub

121-16

Załatwia fachowo
Akwizycja ogłoszeń

S. Fuchs
Piotrkowska 50

Dr. REICHER
פאלודביאווא 28, טעל. 93=201
ספעציאליסט
פאר מענער=שוואכע=בעהאנדלונג.
סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—8 אווענד.

קראנג=קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

היינט פרעמיערע!
גרויסע סענסאציאנעלע עראטישע דראמע
רעזשי: Wesley Rugles - א. נ.
אין די הויפט-ראלען:

„דאמע רויט"
CAROLA LOMBARD, CLARK GABLE

א פילם, וואס אילוסטרירט א גרויסע ליבע, וואס איז שטארקער פון פערברעכענס.

אויסערן פראגראם: קלאנג=צונאבע פון PAT ווי אויך די נייעסטע פילם-אקטואליטעטען. דער זאל איז מעכאניש ווענטילירט.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

עס ווערט געזוכט א קוואליפיצירטע אבערלאק-נייהערין צו סוועטערס זאוואדזקא 19, אין הויף, פארטער. 3101

א יונגעל ווערט געברויכט פון אלטשטעטישען ראיאן, וואס זאל קענען גוט רעכנען און שרייבען פערפעקט פויליש און יודיש מיט א שעהנע האנדשריפט צו ביורא-ארבייט. צו ערפאהרען אין דער קאנדיטארייע ליבערמאן, זגערזשער 30 B.

ראקאלען

איבערצוגעבען 2 וואוינונגען, בעשטעהענד פון 3 צימער און קיך און 2 צימער און קיך אין בעסטען צענטרום, פראגנט. אדרעס צו ערפאהרען אין אדמ.

א זעהר בעקוועהם ארט צו שלאפען אפצוגעבען, קען אויך זיין מיט עסען ביי אנ'אנשטענדיגער פאמיליע. פאלודניאווא-גאס 11, וו. 5a. 3097

פערשידענעם

א קירזשנער אלס צושניידער זוכט א פאסטען. עס קען זיין אויך אין דער פראווינץ. דערוויסען זיך אין אדמ.

עס איז געוואונשען א שדכן, וועלכער פערקעהרט אין בעסערע קרייזען. די אדרעס צו ערקונדיגען אין אדמ. 3095

השבת אבדה! נעכטען האב איך פערלוירען א פארטפעל מיט פערשידענע וועקסלען, וויראקען און דאקומענטען, וועלכע האבען פאר קיינעם קיין שום ווערט נישט. אבצוגעבענען געגען בעלוינונג צו י. האמער, פאמארסקא 15.

ברוך-קראנקע!!!

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז. פון דעם אין גאנץ פוילן בעריהמטען ספעציאליסט ארטאפעדער דיר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.

Dyr. J. Rapapor

ברוך-ליידענדע! ספעציעלע ארטאפעדישע גומי-הייל-באנדאזשען פון מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט בעזייטיגען אהן שום אפעראציע, ראדיקאל שנעל און זיכער מיט דעם נרעסטען ערפאלג, די שווערסטע, געפעהרליכסטע און פערעלטערסטע ליידענדע ברוכען ביי מענער, פרויען און קינדער. — ספעציעלע ארטאפעד הייל-באנדאזשען פאר צוריקנעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אינדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך-באנדאזשען געגען ארפאלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויקערס און אלערארט פעהלער פון גוף!

און מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט ווערען אויסגעפערטיגט די הייליבערסטע און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מטמאדע ספעצ. ארטאפעד. הייל-גארסעטען פאר פערקרימונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין-שווינדזוכט, דימונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואקסענע קינסטליכע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראקטישסטע ארטאפעדישע אפאראטען פאר שמערצליכע פלאטפוס לויט גיפס-מאדעל.

אכטונג! אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.
30 יעהריגע פראקטיקע, פולע גאראנטיע!
ערמעסיגטע פרייזען! עמפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו. עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. סאל. (קאסע-כאריך).

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל=אנשטאלט אין לאדז
Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאנק

דערמיט מאך איך עפענטליך בעקאנט, אז זייט יאהרען האב איך געליטען אויף א שווערע צווייזייטיגע ברוך-קראנקהייט, וועלכע ס'האט מיר ערשט בעזייטיגט דער ה' דיר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10. דער דערמאהנטער בעריהמטער ספעציאליסט האט מיר פערלעגט א ספעציעלען פראנצויזישען פאטענטירטען גומי-באנדאזש. איך פיהל מיך זעהר גוט, כ'קען געהן און ארבייטען, פאר וועלכעס איך דריק איהם אויס מיין הארציגסטען דאנק און עמפפעהל דעם ספעציאליסט אנדערע רופטור-קראנקע.

(—) Raszkowski Adolf
Łódź, ul. Biskupa Bandurskiego 17
(dawniej Anna)

Uwadze Firm Rolniczo - Handlowo - Przemysłowych !!!

Każda firma powinna zamieścić swe ogłoszenie w

Przewodniku i Spisie Wystawców
I-szych Ogólnopolskich Targów Futrzarskich,

które odbędą się w Wilnie

od 18.VIII. — 9.IX 1934 r.

Wydawnictwo to będzie CENNYM INFORMATOREM dla KAŻDEGO KUPCA i PRZEMYSŁOWCA. Z ogłoszeniami nie zwlekać. Ogłoszenia i artykuły opisowe firm przedsiębiorstw, fabryk i t. d. przyjmuje Dyrekcja Targów oraz wyłączne zastępstwa wydawnictwa Biuro Reklamowe Stefana Grabowskiego w Wilnie, Garbarska 1, Biuro Ogłoszeń J. Karlina, Wilno, Niemiecka 35 i upoważnione osoby.

Wydawnictwo Przewodnika i Spisu Wystawców
I-szych Ogólnopolskich Targów Futrzarskich w Wilnie.

לעטשניצע
פאר וועגעריש קראנקע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 205-38
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוועגד.
וועגעריש-קראנקע, מענערשוואכע און הויט-קראנקהייטען, אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס=סטאציע
איז טעטיג א גאנצען מעת לעת
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל
א בעראטונג 3 זל.

Dr.
S. Kantor
ספעציאליסט פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען (סיפיליס און טריפער), היילט מענער = שוואכע וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129=45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ.
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40
צוריקגעקעהרט
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארטאג.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. Feldman
אקושער=גינעקאלאג
האט זיך איבערגעציגען אויף:
קילינסקיעגא 113
(באווראט 41) טעל. 155-77.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה		
פאר'ן טעקסט—8 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. און דער זייט שפאלטען		
אין טעקסט—40	—60	
זאג'ן טעקסט—12	—18	
מינימום דער שטאט 50 גראש. בייערער, אויסלאנד 100 גראש. טיטרער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט		

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען)
קליינע אנאנסען ביז 15 ווער־טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנעמענטס-פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; און אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

מעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טעקסט פון די אנאנסן איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען טעגליך...

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.